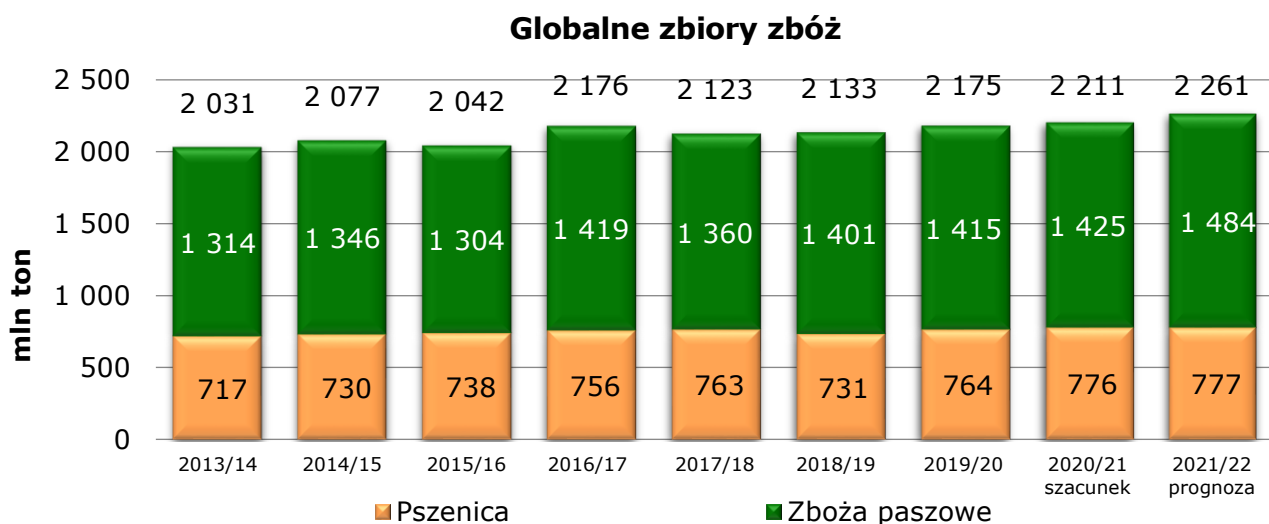




Sytuacja podaży-popytu i cenowa na rynkach rolnych

Rynek zbóż

Od sezonu 2018/2019 rośnie produkcja zbóż na świecie. Również w sezonie 2021/2022 globalne zbiory zbóż (bez ryżu) według prognozy Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych (USDA) mogą zwiększyć się o 3%, do blisko 2,26 mld ton¹. Światowe zapotrzebowanie na zboże prognozowane jest na 2,27 mld ton, o blisko 2% więcej niż sezon wcześniej. W tej sytuacji zapasy zbóż na koniec bieżącego sezonu prawdopodobnie ulegną obniżeniu o około 2%, do 590 mln ton.



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych USDA, *Grain: World Markets and Trade*, August 2021.

Globalne zbiory pszenicy w sezonie 2021/2022 mogą być zbliżone do uzyskanych w poprzednim sezonie i wynieść 777 mln ton. USDA przewiduje wzrost zbiorów pszenicy głównie na Ukrainie (o 30%, do 33 mln ton), w Argentynie (o 16%, do 20,5 mln ton) i UE (o 10%, do 139 mln ton). Mniejsze zbiory pszenicy są prognozowane m.in.: w USA (o 7%, do 46 mln ton), Australii (o 9%, do 30 mln ton), Federacji Rosyjskiej (o 15%, do 72,5 mln ton) oraz Kanadzie (o 32%, do 24 mln ton).

Światowe zbiory zbóż paszowych w sezonie 2021/2022 szacowane są na poziomie blisko 1 484 mln ton, o 4% wyższym niż w poprzednim sezonie, w tym kukurydzy – 1 186 mln ton

¹ Prognozy zbiorów zbóż (bez ryżu) na świecie, w WNP i w UE według United States Department of Agriculture (USDA) – *Grain: World Markets and Trade*, August 2021.

i sorgo – 65 mln ton (odpowiednio o 6% i 4% wyższym). Mniejsze niż w sezonie 2020/2021 mogą być zbiory pozostałych zbóż.

W krajach WNP zbiory zbóż w 2021 r. zostały oszacowane na 237 mln ton, o 1,5% powyżej zbiorów z 2020 r. Bardzo dobre zbiory zbóż są szacowane na Ukrainie (wzrost o 28%, do rekordowego poziomu 83 mln ton). W Federacji Rosyjskiej przewidywany jest spadek o 10%, do 114 mln ton). Kraje te, ze względu na wysoki poziom zasobów, będą dysponowały dużymi nadwyżkami zbóż. W krajach WNP, przy przewidywanym spadku zużycia zbóż ogółem o 2%, do 134,5 mln ton, nadwyżka z bieżącej produkcji wyniesie 103 mln ton, co będzie stanowić 43% podaży zbóż ze zbiorów. W tej sytuacji eksport zbóż z krajów WNP nadal będzie znaczny i może stanowić dużą konkurencję dla eksportu ziarna z UE.

W Unii Europejskiej, u znaczącego światowego producenta i eksportera zbóż, produkcja jest szacowana na poziomie 292 mln ton, o 4% wyższym niż w 2020 r. Większe niż przed rokiem zasoby zbóż, przy wzroście zużycia o 1,5%, do 267 mln ton oraz dużej konkurencji na rynkach zagranicznych, m.in. ze strony krajów WNP, przyczynią się jedynie do niewielkiego wzrostu eksportu ziarna z rynku unijnego.

W Polsce w 2021 r. (według wstępnego szacunku GUS) powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła około 6,3 mln ha i była o 1% mniejsza niż przed rokiem. Straty zimowe i wiosenne w uprawach zbóż ozimych były niewielkie, ale chłodne dni wiosną oraz niedobór opadów w okresie wegetacji w niektórych rejonach kraju ograniczyły potencjał plonowania. Wstępnie GUS ocenił, że tegoroczne zbiory zbóż podstawowych z mieszankami (bez kukurydzy, prosa i gryki) mogą ukształtować się na poziomie 27,4 mln ton wobec 28,6 mln ton w 2020 r. (tj. o 4% niższym). Zbiory pszenicy oszacowano na 12,3 mln ton wobec 12,6 mln ton w 2020 r. Zbiory żyta mogą obniżyć się o 13%, do 2,6 mln ton, a pszenżyta – o 11%, do 5,5 mln ton. Pozostałych zbóż może zostać zebrane więcej niż przed rokiem².

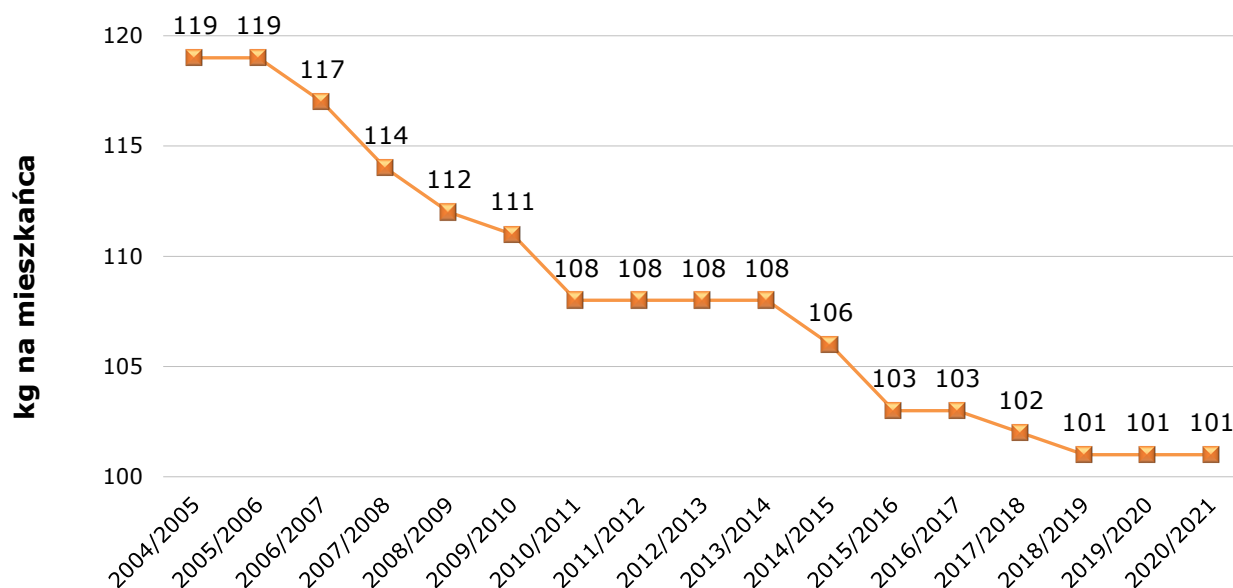
Większa niż rok wcześniej powierzchnia uprawy kukurydzy może wskazywać na wzrost zbiorów tego ziarna w 2021 r. W tej sytuacji podaż zbóż ogółem może znacznie przewyższać krajowe zużycie.

W Polsce od sezonu 2018/2019 spożycie przetworów zbożowych jest względnie stabilne. W sezonie 2020/2021 bilansowe spożycie produktów zbożowych (według danych GUS), tak jak w dwóch poprzednich sezonach, wyniosło 101 kg na mieszkańca (w przeliczeniu na przetwory) wobec 119 kg w roku akcesji Polski do UE.

² Informacja Sygnalna GUS, *Wstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2021 r.*, opublikowana 30 lipca 2021 r.

Na zahamowanie spadku spożycia przetworów zbożowych duży wpływ miała pandemia. Efektem tego był wzmożony popyt na pieczywo o przedłużonej trwałości i produkty zbożowe łatwe do przechowywania i przygotowania. Dodatkowymi czynnikami wspierającymi spożycie przetworów zbożowych było m.in. przejście części społeczeństwa na pracę zdalną, jak również ograniczenie działania placówek segmentu HoReCa.

Bilansowe spożycie przetworów zbożowych



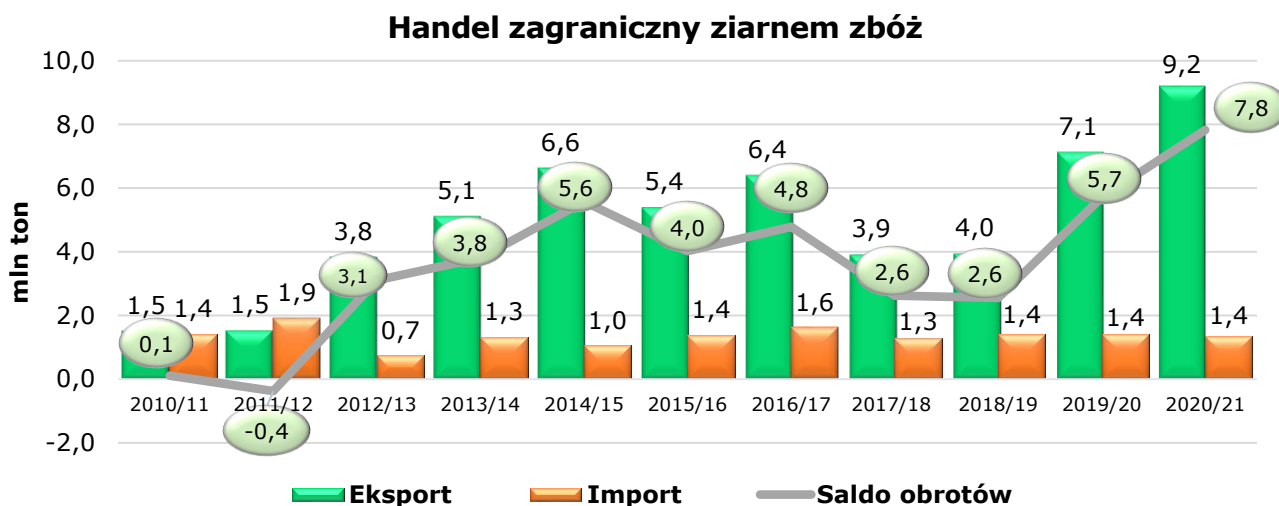
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Dostawy zbóż do skupu w lipcu 2021 r., ze względu na opóźnione żniwa, były o 10% mniejsze niż przed rokiem. Według meldunkowych danych GUS w miesiącu tym skupiono 735 tys. ton zbóż podstawowych z mieszankami, 2,1 razy więcej niż w poprzednim miesiącu (w tym: 328 tys. ton pszenicy – o 38% więcej oraz 60 tys. ton żyta, o 48% więcej). Jednak w porównaniu z notowaniami sprzed roku dostawy żyta do skupu były mniejsze o 29%, jęczmienia – o 4%, a pszenicy – o 3%. Kończące się zapasy kukurydzy przyczyniają się do ograniczenia podaży tego ziarna do skupu. W lipcu br. podmioty rynkowe skupiły 65 tys. ton kukurydzy, o 30% mniej niż miesiąc wcześniej i o 8% mniej niż w analogicznym okresie sezonu 2020/2021.

W sezonie 2020/2021 odnotowano bardzo duży wzrost eksportu zbóż z Polski, pomimo dużej konkurencji na rynkach zagranicznych (zwłaszcza ze strony państw WNP). Rosnący eksport był wynikiem większego poziomu zasobów krajowych, przy równoczesnym wzmożonym popycie ze strony importerów zagranicznych.

W sezonie 2020/2021 (lipiec 2020 – czerwiec 2021 r.) z kraju wyeksportowano 9,2 mln ton ziarna zbóż, o 29% więcej niż w tym samym okresie rok wcześniej. Podobnie jak w latach

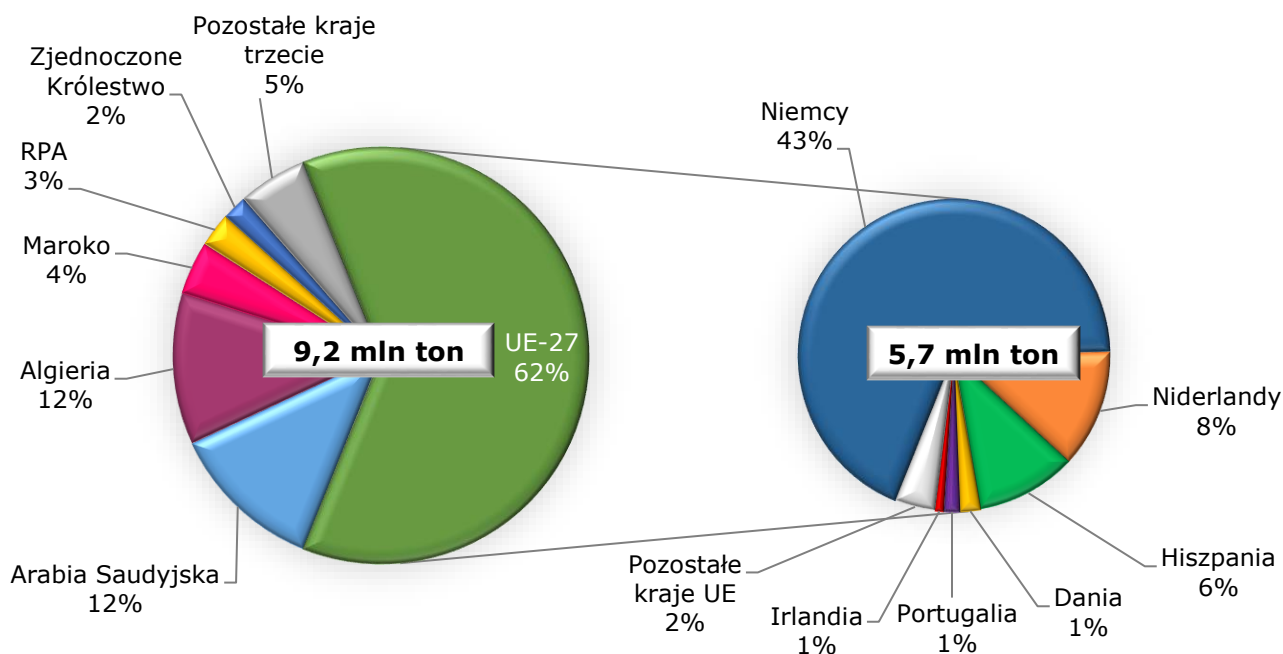
ubiegłych kontrahenci zagraniczni wykazywali największe zainteresowanie zakupem pszenicy (44% wolumenu wywozu ziarna). Eksport tego zboża ukształtował się na poziomie 4,1 mln ton, o 2% wyższym niż w poprzednim sezonie. W tym czasie wywóz żyta wyniósł 1,4 mln ton i był o 79% większy. Wzrost eksportu odnotowano również w przypadku pozostałych zbóż, w tym kukurydzy o 36%, do 1,9 mln ton oraz pszenżyta o 62%, do 1,1 mln ton.



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych MF, za 2021 r. dane wstępne.

Ziarno zbóż z Polski eksportowano przede wszystkim do krajów UE (62% udziału – 5,7 mln ton), m.in. do Niemiec (43% – 3,9 mln ton) oraz Niderlandów (8% – 703 tys. ton) i Hiszpanii (6% – 595 tys. ton).

Struktura geograficzna polskiego eksportu ziarna zbóż w sezonie 2020/2021



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2021 r. – dane wstępne.

Najważniejsze kierunki eksportu ziarna zbóż z Polski

Wyszczególnienie	2019/2020 (VII-VI)	2020/2021 (VII-VI)	zmiana <u>2020/2021</u> 2019/2020	udział w sezonie 2019/2020	udział w sezonie 2020/2021
	tys. ton	tys. ton			
Ogółem	7 131	9 189	29%	100%	100%
UE-27	3 625	5 716	58%	51%	62%
WNP	33	4	-88%	0,5%	0,04%
Pozostałe kraje	3 474	3 469	-0,1%	49%	38%
Pozauijne kraje	3 506	3 473	-1%	49%	38%
Niemcy	2 957	3 916	32%	41%	43%
Arabia Saudyjska	1 509	1 101	-27%	21%	12%
Algieria	64	1 083	1586%	1%	12%
Niderlandy	112	704	529%	2%	8%
Hiszpania	193	595	208%	3%	6%
Maroko	157	379	141%	2%	4%
Republika Południowej Afryki	686	243	-65%	10%	3%
Zjednoczone Królestwo	61	176	191%	1%	2%
Norwegia	108	124	15%	2%	1%
Turcja	84	121	44%	1%	1%
Dania	32	113	255%	0,4%	1%
Kenia	131	102	-22%	2%	1%
Portugalia	37	94	157%	1%	1%
Mozambik	101	63	-37%	1%	1%
Irlandia	1	53	6112%	0,01%	1%
Włochy	7	48	623%	0,1%	1%
Kuba	190	47	-75%	3%	1%

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2021 r. – dane wstępne.

Największy wolumen wywozu w przypadku pszenicy odnotowano do krajów trzecich (3,2 mln ton, 78% eksportu tego ziarna). Ważnymi odbiorcami pszenicy były: Arabia Saudyjska (1,1 mln ton, 27% eksportu tego zboża), Algieria (1 mln ton, 25%), Niemcy (727 tys. ton, 18%), Maroko (379 tys. ton, 9%) i RPA (243 tys. ton, 6%). Odbiorcą jęczmienia, żyta i kukurydzy były głównie Niemcy, a owsa – Niderlandy i Niemcy.

Z Polski wywożono także produkty zbożowe. W sezonie 2020/2021 łączny eksport ziarna zbóż oraz przetworów zbożowych osiągnął poziom 10,5 mln ton (w ekwiwalencie ziarna), o 25% wyższy niż w poprzednim sezonie. Przychody z eksportu były o 16% wyższe od uzyskanych rok wcześniej i wyniosły 4,5 mld euro.³

³ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem zbożowym dotyczą wybranych towarów z pozycji CN 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1008, 1101, 1102, 1103, 1104, 1107, 110811, 110812, 1109, 2302, 1902, 1904, 1905 i zostały obliczone na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

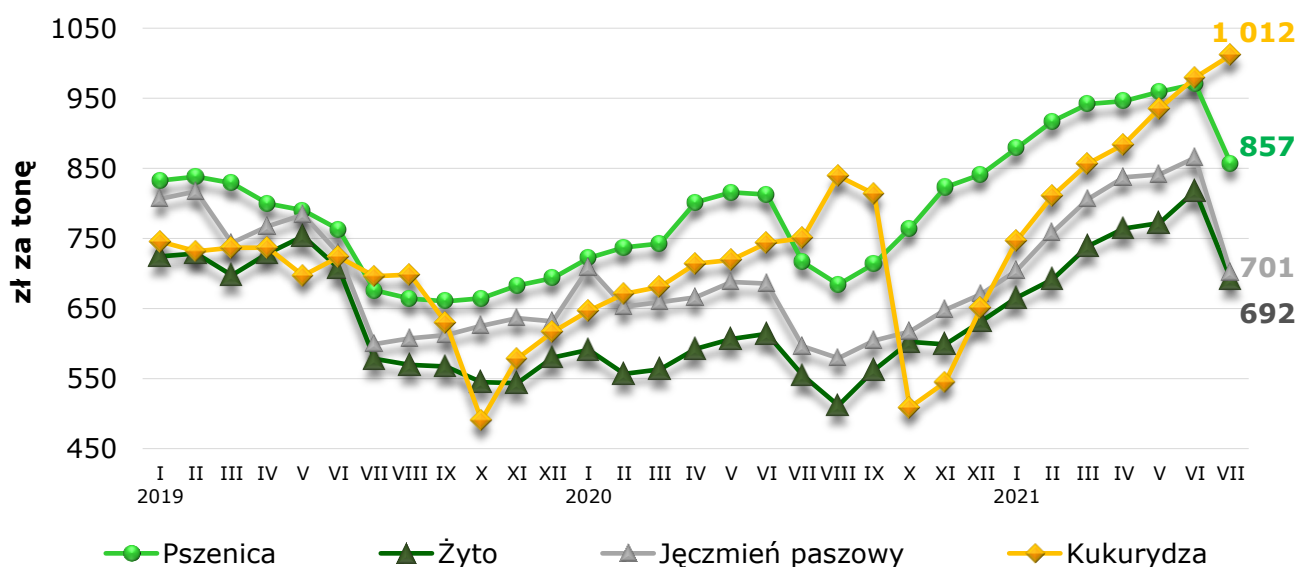
Wolumen importu zbóż i przetworów zbożowych (w ekwiwalencie ziarna) w sezonie 2020/2021 ukształtował się na poziomie 2,6 mln ton, o 2% wyższym niż w sezonie 2019/2020. Równocześnie wartość importu była o 9% wyższa i wyniosła 1,3 mld euro.

Saldo handlu zagranicznego zbożami oraz przetworami zbożowymi było dodatnie i ukształtowało się na poziomie 7,9 mln ton (w ekwiwalencie ziarna), o 36% wyższym niż przed rokiem. Saldo wartościowe wyniosło 3,2 mld euro i było o 20% wyższe niż w sezonie 2019/2020.

W bieżącym sezonie 2021/2022, pomimo utrzymującego się popytu importowego, eksport zbóż może być mniejszy, z uwagi na dużą konkurencję krajów unijnych i WNP.

Utrzymujący się globalny popyt na zboża, przy malejących zapasach, wywierał presję na wzrost cen. W lipcu 2021 r. niesłabnące obawy związane z utrzymującą się suszą w rejonach uprawy pszenicy w USA (trzeciego światowego eksportera tego zboża) były powodem krótkoterminowych wahań cen. Dopiero rozpoczęcie tegorocznych zbiorów zbóż przyczyniło się do spadku cen, który był jednak ograniczany nawracającymi opadami deszczu w Europie, co wzbudzało obawy o jakość ziarna. W krajowym skupie w lipcu 2021 r. cena pszenicy (według danych GUS) ukształtowała się na poziomie 857 zł/t, o 12% niższym niż w poprzednim miesiącu. Za żyto przeciętnie uzyskiwano 692 zł/t, o 15% mniej niż miesiąc wcześniej. W tym czasie cena jęczmienia ogółem obniżyła się o 19%, do 701 zł/t. W porównaniu z cenami sprzed roku ziarno żyta było droższe o 25%, pszenicy – o 20%, a jęczmienia – o 17%. Cena skupu kukurydzy w lipcu 2021 r. wyniosła 1 012 zł/t i była o 3% wyższa niż przed miesiącem i o 35% wyższa niż rok wcześniej.

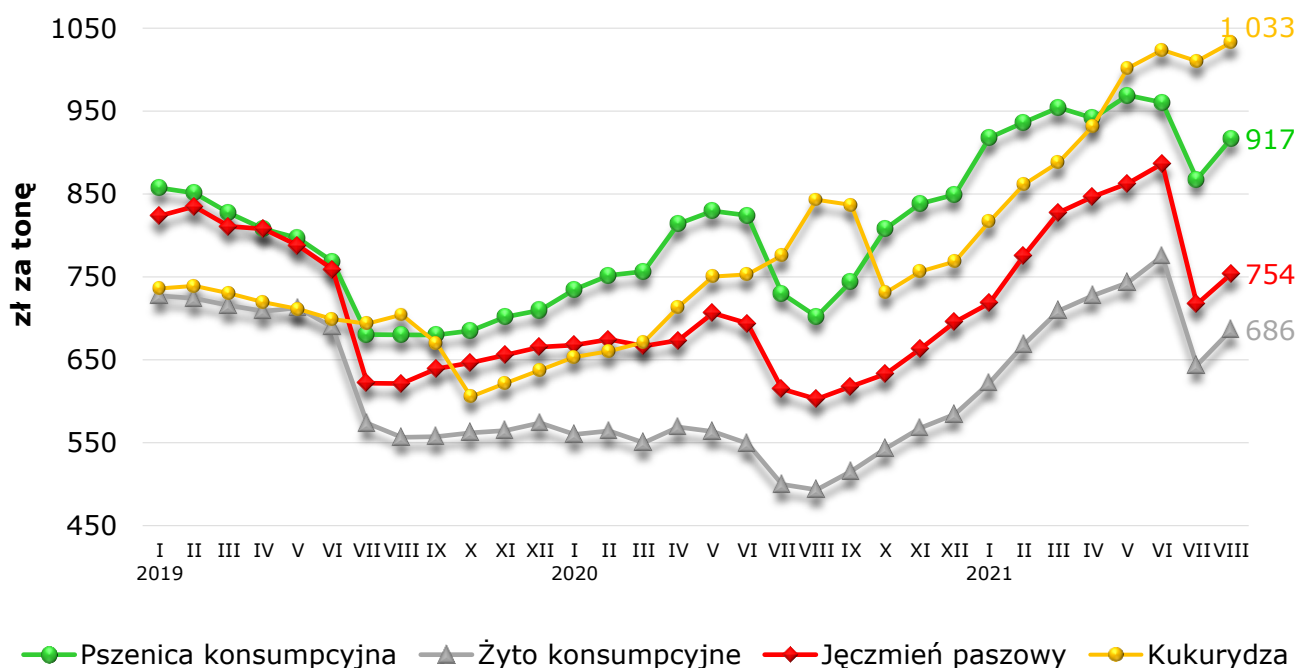
Ceny skupu zbóż w Polsce



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

W sierpniu 2021 r. notowane opóźnienia w zbiorach pszenicy we Francji oraz problemy z jakością windowały ceny dostaw do portów. Dodatkowo w niemieckich portach premie oferowane przez eksporterów utrzymywały się na bardzo wysokim poziomie z uwagi na duży popyt eksportowy. W efekcie ceny pozostałych zbóż wykazywały również tendencję do wzrostu. Ceny zbóż w Polsce kształtują się przede wszystkim pod wpływem sytuacji na rynku unijnym. Według danych ZSRIR MRiRW przeciętna cena zakupu pszenicy konsumpcyjnej w sierpniu 2021 r. wyniosła 917 zł/t, a żyta konsumpcyjnego – 686 zł/t. Ceny te były wyższe niż przed miesiącem odpowiednio o 6% i 7%. Cena jęczmienia paszowego ukształtowała się na poziomie 754 zł/t, o 5% wyższym niż miesiąc wcześniej. W porównaniu z notowaniami sprzed roku zboża te były o 25–39% droższe. Za kukurydzę w sierpniu 2021 r. płacono średnio 1 033 zł/t, o 2% więcej niż przed miesiącem i o 22,5% więcej niż przed rokiem.

Ceny zakupu zbóż w Polsce

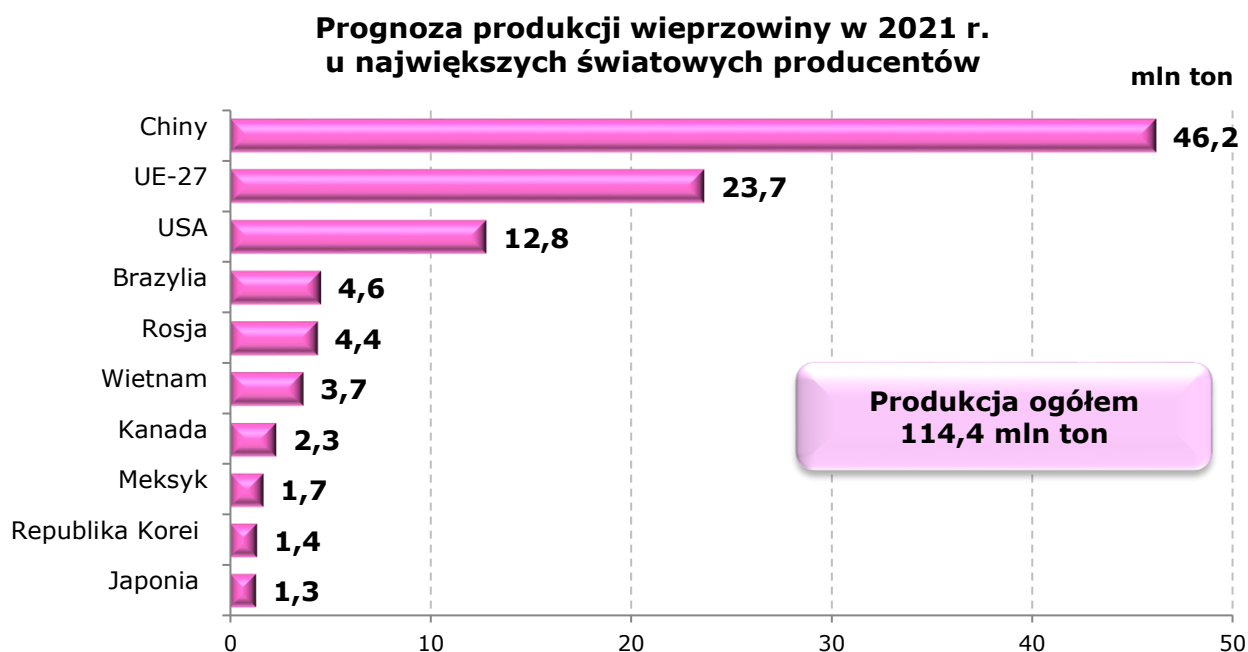


Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych ZSRIR MRiRW.

Po żniwach decydujący wpływ na ceny będzie miał popyt na ziarno. Ceny zbóż w Polsce będą podążały za zmianami na rynkach zagranicznych, a ich górny poziom będzie ograniczany ceną ziarna w imporcie.

Rynek wieprzowiny

W 2021 r., po dwóch latach spadków prawdopodobnie odnotowany zostanie wzrost globalnej produkcji wieprzowiny. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) w czerwcowej prognozie przewiduje, że światowa produkcja wieprzowiny może być o 4% większa niż w 2020 r. i wynieść 114,4 mln ton. Jej poziom będzie jednak nadal niższy niż w roku 2018, kiedy ASF zaczął się gwałtownie rozprzestrzeniać w Azji Wschodniej, a zwłaszcza w Chinach. Wzrost globalnej produkcji wieprzowiny w 2021 r. będzie przede wszystkim spowodowany prawdopodobnym zwiększeniem produkcji w Chinach do 46,2 mln ton (która może osiągnąć 85% poziomu produkcji sprzed ASF), a także w Wietnamie (do 3,7 mln ton), Unii Europejskiej (do 23,7 mln ton), Federacji Rosyjskiej (do 4,4 mln ton), Brazylii (do 4,6 mln ton) i Meksyku (do 1,7 mln ton). Mniejszy poziom produkcji spodziewany jest m.in. w Stanach Zjednoczonych (12,8 mln ton) i Republice Korei (1,4 mln ton), co jest efektem planowanej redukcji chowu trzody chlewnej, z powodu spodziewanego spadku popytu⁴.



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych FAO, prognoza w UE na podstawie danych KE.

Odnotowany w grudniu 2020 r. wzrost pogłowia świń w UE-27 (o 2%), a zwłaszcza prosiąt (o 6%), skutkuje zwiększonymi ubojami trzody chlewnej od początku 2021 r. W okresie styczeń–maj 2021 r. uboje przemysłowe świń w UE wzrosły o 4,8% w odniesieniu do analogicznego okresu 2020 r. i wyniosły ponad 9,9 mln ton. Wśród największych unijnych

⁴ Prognoza FAO – *Food Outlook Biannual report on global food markets June 2021 – Meat and Meat Products*.
8 / 35

producentów wieprzowiny zwiększenie ubojów odnotowano w Danii (o 15%), Polsce (o 8%), Hiszpanii (o 5%) oraz we Francji (o 1%). W Niemczech natomiast uboje były mniejsze o 2%⁵. Według skorygowanej przez Komisję Europejską krótkookresowej prognozy z lipca 2021 r. produkcja wieprzowiny w UE-27 w całym 2021 r. może być o 1,7% większa niż w 2020 r. i osiągnąć 23,7 mln ton⁶.

W Polsce w grudniu 2020 r. pogłowie trzody chlewnej liczyło 11,7 mln szt., o 4,6% więcej niż w grudniu 2019 r. Wzrost odnotowano we wszystkich grupach produkcyjno-użytkowych. Liczebność stada świń na chów o wadze 50 kg i więcej zwiększyła się o 7,6% (w tym loch – o 7,7%, a loch prośnych – o 5,2%), trzody chlewnej na ubój (tuczników) – o 5,4%, prosiąt – o 3,9%, a warchlaków – o 3,1%⁷.

W Polsce, według wstępnych danych GUS, w pierwszym półroczu 2021 r. wielkość ubojów przemysłowych świń (w wadze żywej) wyniosła 1 315 tys. ton (1 027 tys. ton wbc.) i była o 7% większa niż przed rokiem. Uwzględniając wzrost pogłowia świń w grudniu 2020 r. oraz ubojów w pierwszym półroczu 2021 r. przewiduje się, że w 2021 r. produkcja żywca wieprzowego będzie większa niż w 2020 r. Dynamika tego wzrostu będzie uzależniona m.in. od tempa rozprzestrzeniania się wirusa ASF oraz opłacalności produkcji żywca wieprzowego, której wyznacznikiem są relacje cen trzody w skupie do ceny żyta lub jęczmienia, a także relacja ceny zakupu jednego prosięcia do ceny jednego tuczniaka w skupie.

Od początku 2021 r. unijny eksport produktów wieprzowych do krajów trzecich utrzymuje się na wysokim poziomie, pomimo wykrycia ognisk ASF na terenie Niemiec, największego unijnego eksportera wieprzowiny na rynki krajów pozaunijnych. W pierwszym półroczu 2021 r. poza obszar celny UE wyeksportowano 3 mln ton produktów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 17% więcej niż przed rokiem. Odbiorcą blisko 60% eksportowanego wolumenu były Chiny, które na rynku UE zakupiły 1,7 mln ton asortymentu wieprzowego. Produkty wieprzowe sprzedawano również m.in. do Filipin (185 tys. ton), Japonii (170 tys. ton), Republiki Korei (112 tys. ton), Hongkongu (108 tys. ton) i Wietnamu (89 tys. ton).

W okresie styczeń–czerwiec 2021 r. kraje członkowskie (UE-27) zaimportowały z krajów trzecich blisko 20 tys. ton produktów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 6% więcej niż przed rokiem. Największym dostawcą wieprzowiny do UE była Szwajcaria. Asortyment wieprzowy przywożono również z Norwegii i Chile⁸.

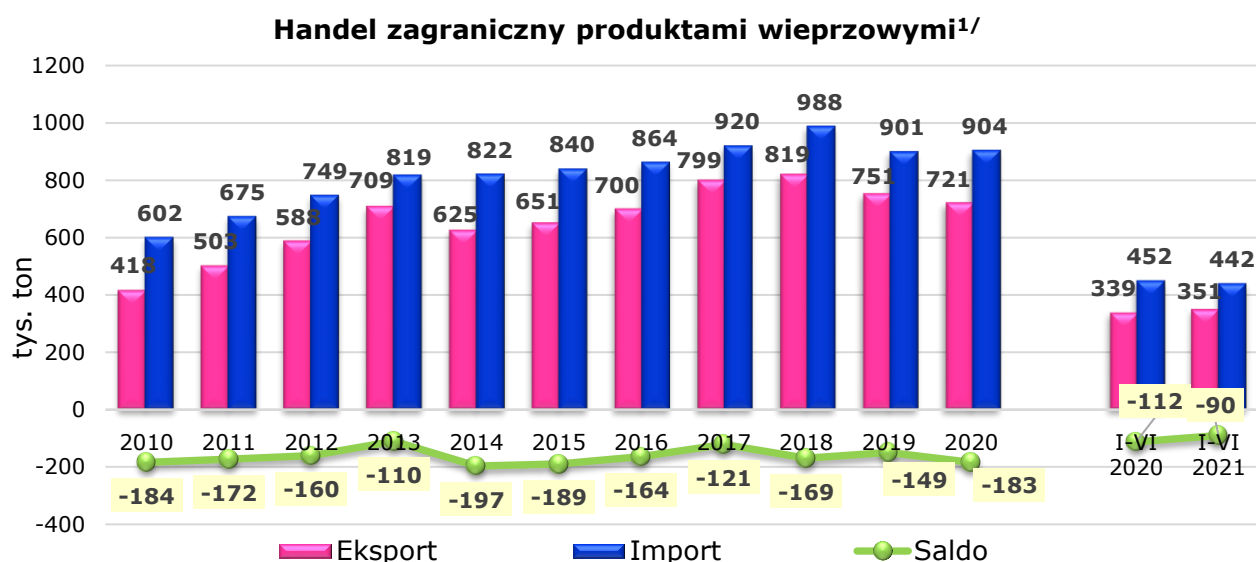
⁵ Dane EUROSTAT, data odczytu 24.08.2021 r.

⁶ *Short-term Outlook for EU Agricultural Markets in 2021*, Summer 2021, Edition No 30.

⁷ *Zwierzęta gospodarskie w 2020 r.*, GUS, 16.07.2021 r.

⁸ *Pigmeat CMO Committee, 26 August 2021*. Statystyki nie uwzględniają handlu z Wielką Brytanią z powodu braku danych za sześć miesięcy 2021 r

Polską, pod względem sprzedanego w pierwszym półroczu 2021 r. wolumenu, była szóstym eksporterem produktów wieprzowych poza obszar celny UE. Ponad połowa (około 60%) sprzedawanego za granicę asortymentu wieprzowego znajduje nabywców w krajach Unii Europejskiej. W okresie styczeń–czerwiec 2021 r. z kraju wywieziono 351 tys. ton mięsa, przetworów, tłuszczów wieprzowych i żywca (w ekwiwalencie tusz), o 4% więcej niż przed rokiem⁹. Przychody uzyskane z eksportu asortymentu wieprzowego wyniosły 781 mln euro (3,5 mld zł) i były o 5% niższe niż w analogicznym okresie 2020 r. Spadek przychodów z eksportu, przy większym wolumenie, wynikał z niższych cen transakcyjnych uzyskiwanych w eksporcie w pierwszym półroczu bieżącego roku w porównaniu z cenami w analogicznym okresie 2020 r.



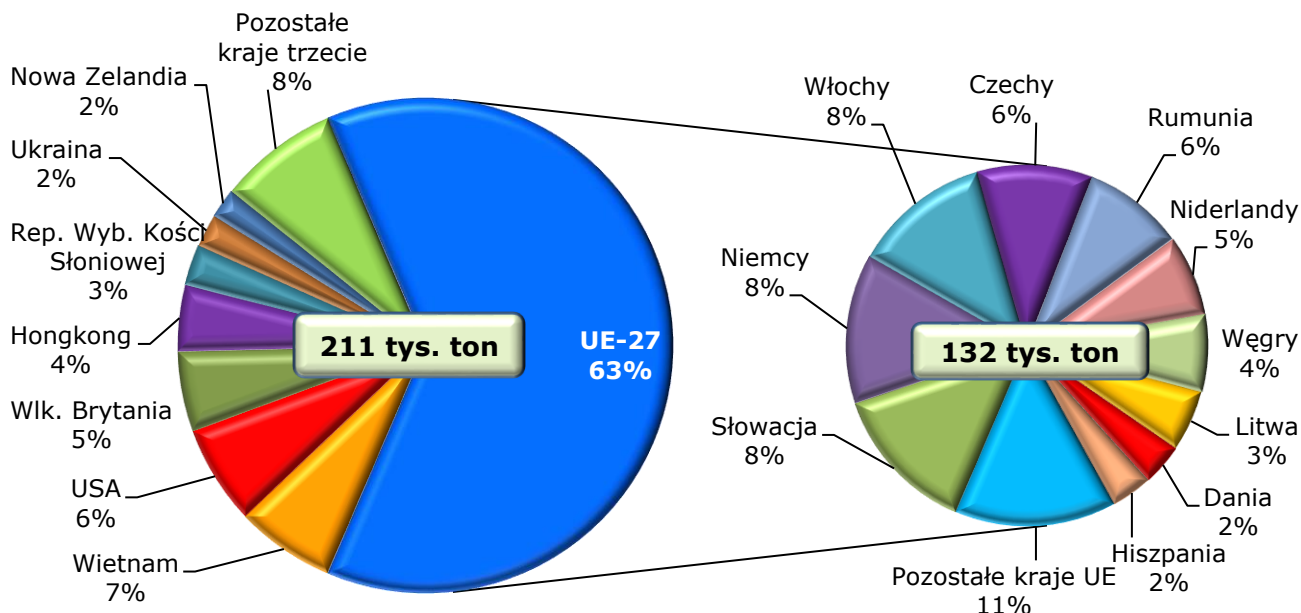
^{1/} Handel zagraniczny żywcem, mięsem, tłuszczami i przetworami wieprzowymi w ekwiwalencie tusz (wybrane towary z pozycji CN: 0103, 0203, 0209, 1601, 1602 oraz 0210).
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, za 2021 r. dane wstępne.

Podobnie jak w latach ubiegłych w strukturze asortymentowej eksportu produktów wieprzowych z Polski dominowało mięso świeże i mrożone (60%). W pierwszym półroczu 2021 r. z kraju wyeksportowano 211 tys. ton mięsa wieprzowego (w wadze produktu) za 392 mln euro, w większości do państw UE (63% wolumenu). Największymi unijnymi odbiorcami tego asortymentu były: Słowacja i Niemcy (po 8% udziału, po 18 tys. ton), a także Włochy (8% udziału, 16 tys. ton), Czechy i Rumunia (po 6% udziału, odpowiednio

⁹ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wieprzowym dotyczą świń gatunków domowych i produktów z tych zwierząt, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0103, 0203, 0209, 1601, 1602 oraz 0210 i zostały obliczone przez analityków Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Wolumen przedstawiono w ekwiwalencie tusz.

14 tys. ton i 12 tys. ton). Mięso wieprzowe sprzedawano również poza obszar celny UE, głównie do: Wietnamu (7%, 14 tys. ton), USA (6%, 14 tys. ton) i Wielkiej Brytanii (5%, 11 tys. ton).

Kierunki eksportu mięsa wieprzowego* z Polski w okresie styczeń-czerwiec 2021 r. (w wadze produktu)



* kod CN 0203

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Najważniejsze kierunki eksportu mięsa wieprzowego z Polski

Wyszczególnienie	I-VI 2020	I-VI 2021	zmiana I-VI 2021/ I-VI 2020	udział w I-VI 2020 r.	udział w I-VI 2021 r.
	tony	tony			
Ogółem	180 628	210 744	16,7%	100%	100%
UE-27	125 996	132 493	5,2%	70%	63%
WNP	4 048	7 622	88%	2%	4%
Pozostałe kraje	50 585	70 630	40%	28%	34%
Pozaunijne kraje	54 633	78 251	43%	30%	37%
Słowacja	14 521	17 784	22%	8%	8%
Niemcy	24 100	17 727	-26%	13%	8%
Włochy	13 383	16 349	22%	7%	8%
Wietnam	8 363	13 709	64%	5%	7%
Czechy	13 604	13 670	0,5%	8%	7%
Stany Zjednoczone	9 842	13 628	38%	5%	7%
Rumunia	9 825	11 978	22%	5%	6%
Wielka Brytania	8 813	11 004	25%	5%	5%

Wyszczególnienie	I-VI 2020	I-VI 2021	zmiana I-VI 2021/ I-VI 2020	udział w I-VI 2020 r.	udział w I-VI 2021 r.
	tony	tony			
Niderlandy	8 710	9 601	10%	5%	5%
Węgry	8 928	9 171	3%	5%	4%
Hongkong	9 499	9 134	-4%	5%	4%
Litwa	8 401	7 250	-14%	5%	3%
Wybrzeże Kości Słoniowej	3 209	5 631	75%	2%	3%
Dania	4 447	4 928	11%	2%	2%
Hiszpania	2 304	4 880	112%	1%	2%
Ukraina	3 137	4 546	45%	2%	2%
Nowa Zelandia	2 542	4 123	62%	1%	2%
Łotwa	2 386	3 279	37%	1%	2%
Bułgaria	2 426	2 998	24%	1%	1%
Estonia	2 588	2 979	15%	1%	1%
Irlandia	1 078	2 564	138%	1%	1%
Liberia	2 113	2 276	8%	1%	1%
Belgia	2 393	2 221	-7%	1%	1%
Białoruś	105	1 777	1598%	0,1%	1%
Chile	189	1 628	762%	0,1%	1%
Kanada	1 586	1 593	0,5%	1%	1%
Angola	917	1 386	51%	1%	1%
Grecja	420	1 306	211%	0,2%	1%
Mołdawia	756	1 217	61%	0,4%	1%
Singapur	52	1 185	2180%	0,03%	1%

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2021 r. – dane wstępne.

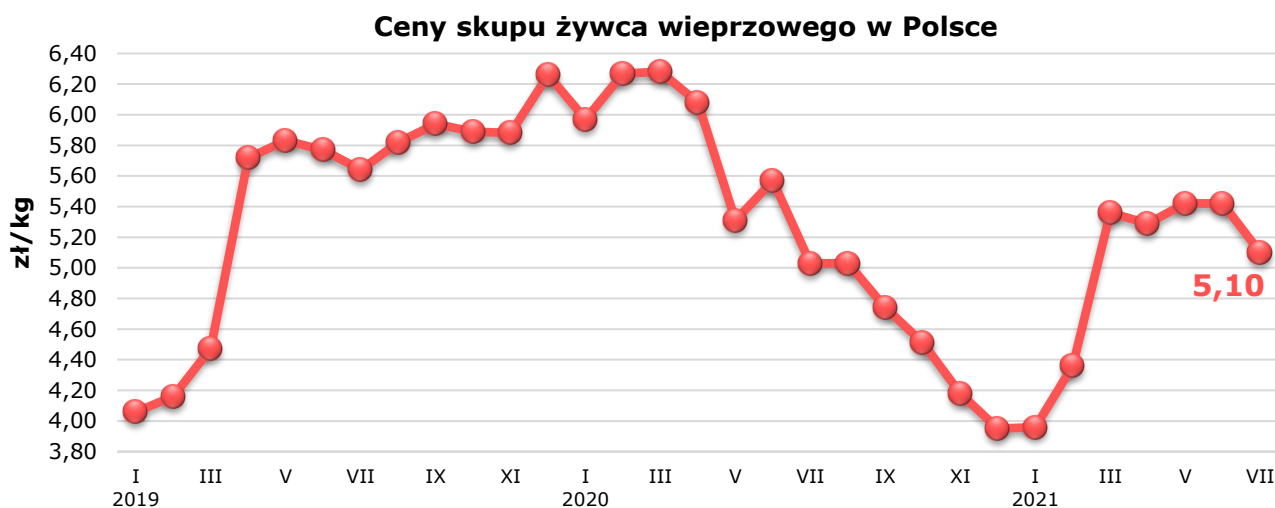
W okresie styczeń–czerwiec 2021 r. do Polski przywieziono 442 tys. ton żywca, mięsa, tłuszczów i przetworów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 2% mniej niż przed rokiem. Wydatki poniesione na zakup tego asortymentu były o 23% mniejsze niż w analogicznym okresie 2020 r. i wyniosły 861 mln euro (3,9 mld zł).

W pierwszym półroczu 2021 r. do Polski zaimportowano 3,5 mln szt. trzody chlewnej, o 3% mniej niż przed rokiem, w tym import prosiąt i warchlaków (świnie o masie do 50 kg) był o 6% mniejszy i wyniósł 3,1 mln szt.

W krajach Unii Europejskiej ceny żywca wieprzowego w pierwszym półroczu 2021 r. wykazywały wzrost. Częściowo było to spowodowane mniejszą podażą mięsa wieprzowego na rynku, będącą następstwem podjętych w końcu 2020 r. przez niektórych producentów decyzji o rezygnacji z chowu trzody chlewnej z powodu niskich rynkowych

cen skupu żywca. Wzrost cen stymulowany był również utrzymującym się popytem importowym na unijną wieprzowinę ze strony krajów azjatyckich, zwłaszcza Chin, Hongkongu i Wietnamu. Jednak w lipcu 2021 r. wzrostowy trend uległ odwróceniu m.in. na skutek mniejszego zapotrzebowania na produkty wieprzowe zgłaszanego przez Chiny i rosnącej z tego powodu nadwyżki podaży na rynku unijnym. W lipcu 2021 r. świnie rzeźne klasy E średnio w UE kupowano po 153,55 euro/100 kg masy poubojowej schłodzonej, o 6% taniej niż w czerwcu br., ale o 1% drożej niż przed rokiem. Cena trzody chlewnej tej klasy w Polsce, wyrażona w walucie unijnej wyniosła 143,34 euro/100 kg i była o 10,21 euro (o 7%) niższa od średniej ceny w UE oraz o 7,92 euro niższa od ceny na rynku niemieckim (151,26 euro/100 kg).

W Polsce ceny skupu trzody chlewnej kształtują się w znacznym stopniu pod wpływem zmian cen u liczących się unijnych producentów wieprzowiny, m.in. Niemiec, Danii i Niderlandów. W pierwszym półroczu 2021 r. na rynku krajowym ceny zakupu trzody chlewnej wykazywały dynamiczny wzrost. Od stycznia do czerwca br. cena skupu żywca wieprzowego wzrosła o 37%, tj. z 3,96 zł/kg do 5,42 zł/kg. Z jednej strony był to efekt rosnącego popytu eksportowego, a z drugiej – wyższych kosztów produkcji. W lipcu 2021 r. cena uległa obniżeniu i ukształtowała się na poziomie 5,10 zł/kg, o 6% niższym niż w czerwcu br., ale o 1% wyższym niż przed rokiem.

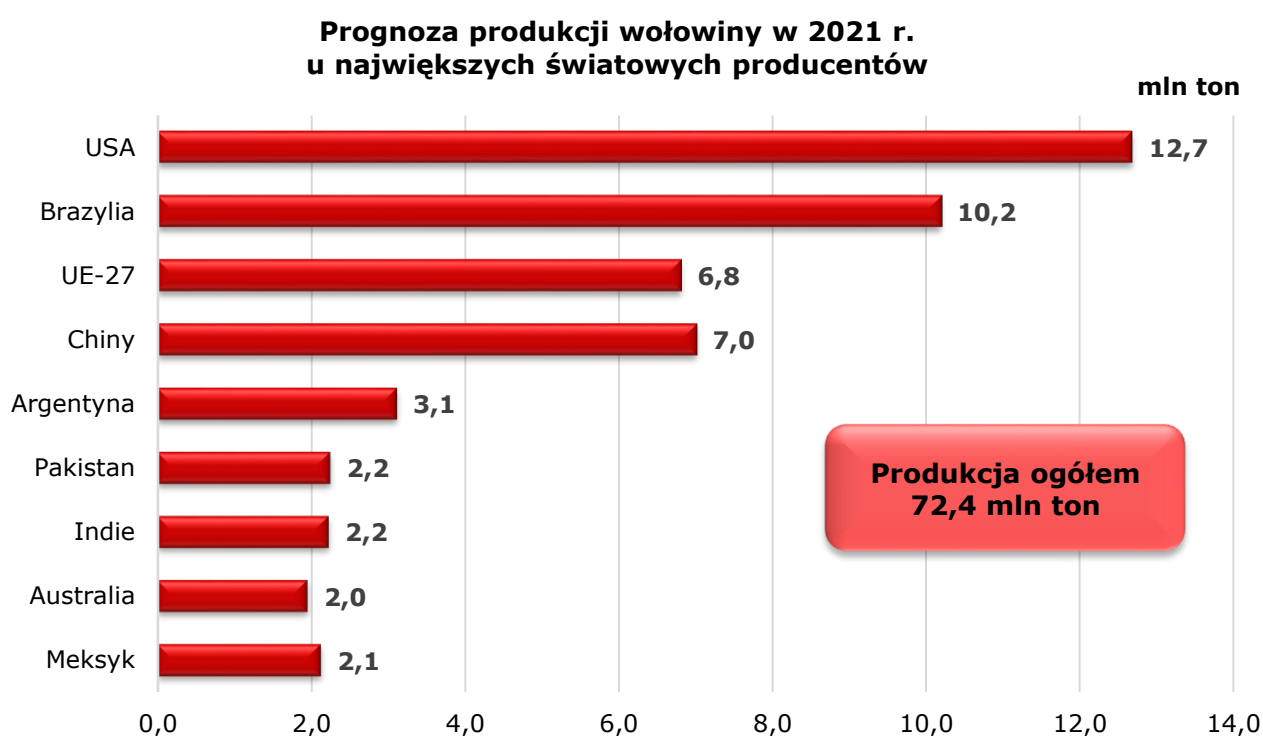


Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

W sierpniu br. ceny trzody chlewnej podlegały różnokierunkowym zmianom. W zakładach objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w dniach 23-29 sierpnia 2021 r. cena zakupu żywca wieprzowego ukształtowała się na poziomie 4,90 zł/kg, o 3% niższym niż przed miesiącem, ale o 1% wyższym niż przed rokiem.

Rynek wołowiny

Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) prognozuje, że w całym 2021 r. globalna produkcja wołowiny może zwiększyć się o 1,2% w stosunku do 2020 r. i osiągnąć 72 mln ton. Duży wzrost produkcji spodziewany jest w Stanach Zjednoczonych (o 2,7%, do 12,7 mln ton), Brazylii (o 3%, do 10,2 mln ton) i Chinach (o 4%, do 7 mln ton), a spadek m.in. w UE-27 (o 1%, do 6,8 mln ton), Argentynie (o 4%, do 3,1 mln ton) i Australii (o 8%, do 2 mln ton). Rozwojowi produkcji w USA będzie sprzyjać ożywienie popytu na wołowinę w następstwie odbudowywania się gospodarki po pandemii oraz przywracania funkcjonowania branży gastronomicznej i hotelarskiej. Wzrost produkcji w Brazylii prawdopodobnie spowodowany będzie rosnącą podażą tego gatunku mięsa w związku z wprowadzaniem do chowu bardziej wydajnych ras zwierząt. Z kolei spadek produkcji wołowiny w Australii i Nowej Zelandii będzie konsekwencją mniejszej liczebności bydła (spowodowanej suszą, która miała miejsce w poprzednich latach) oraz procesu odbudowy stada. FAO prognozuje również ograniczenie produkcji wołowiny w Argentynie z powodu niskich zapasów zwierząt rzeźnych i wysokich kosztów produkcji¹⁰.



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych FAO, prognoza w UE-27 na podstawie danych KE.

¹⁰ Prognoza FAO – *Food Outlook Biannual report on global food markets June 2021 – Meat and Meat Products*.
14 / 35

W Unii Europejskiej (UE-27) w grudniu 2020 r. stado bydła liczyło 76,2 mln szt. i było o 1% mniejsze niż przed rokiem. Największy, 3% spadek odnotowano w dwóch krajach dysponujących największym pogłowiem, tj. we Francji (do 17,6 mln szt.) i w Niemczech (do 11,3 mln szt.). Wśród krajów zaliczanych do znaczących unijnych producentów wołowiny niewielki wzrost liczebności stada bydła nastąpił: w Hiszpanii (o 0,5%, do 6,6 mln szt.), we Włoszech (o 0,4%, do 6,4 mln szt.) i w Polsce (o 0,3%, do 6,3 mln szt.).

Mniejsze pogłowie bydła w UE jest konsekwencją spadku opłacalności chowu, który wynika z rosnących kosztów produkcji (głównie pasz). Jednocześnie utrzymanie w pierwszej połowie bieżącego roku w wielu krajach UE obostrzeń związanych z pandemią COVID-19 skutkowało ograniczeniem popytu ze strony sektora HoReCa. W efekcie od stycznia do maja 2021 r. w UE-27, podobnie jak przed rokiem, ubito 2,7 mln ton bydła¹¹. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, Komisja Europejska przewiduje dalszy spadek produkcji wołowiny w UE-27. W 2021 r. może ona być o 1% mniejsza niż w 2020 r. i wynieść 6,8 mln ton¹².

W Polsce w grudniu 2020 r. pogłowie bydła wyniosło 6,3 mln szt., o 0,3% więcej niż przed rokiem. Wzrost pogłowia (o 2,5%) odnotowano w przypadku młodego bydła w wieku 1–2 lat, a spadek nastąpił w pogłowiu cieląt (o 0,7%) oraz bydła w wieku 2 lat i więcej (o 0,5%)¹³.

Według wstępnych danych GUS w Polsce w okresie styczeń–czerwiec 2021 r. wielkość ubojów przemysłowych bydła (w wadze żywej) wyniosła 543 tys. ton (282 tys. ton wbc.) i była zbliżona do uzyskanej przed rokiem.

W pierwszym półroczu 2021 r. z UE-27 do krajów trzecich wyeksportowano 358 tys. ton produktów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz), o 5% więcej niż w tym samym okresie roku 2020. Asortyment wołowy z UE kierowano między innymi do: Izraela (33 tys. ton), Hongkongu (26 tys. ton), Ghany i Filipin (po 24 tys. ton), Bośni i Hercegowiny (19 tys. ton) oraz Algierii (18 tys. ton).

Import produktów wołowych do krajów UE-27 w okresie sześciu miesięcy 2021 r. był o 1% większy niż przed rokiem i wyniósł 107 tys. ton. Produkty wołowe przywożono do UE głównie z Brazylii, Argentyny i Urugwaju¹⁴.

¹¹ Dane EUROSTAT, data odczytu 24.08.2021 r.

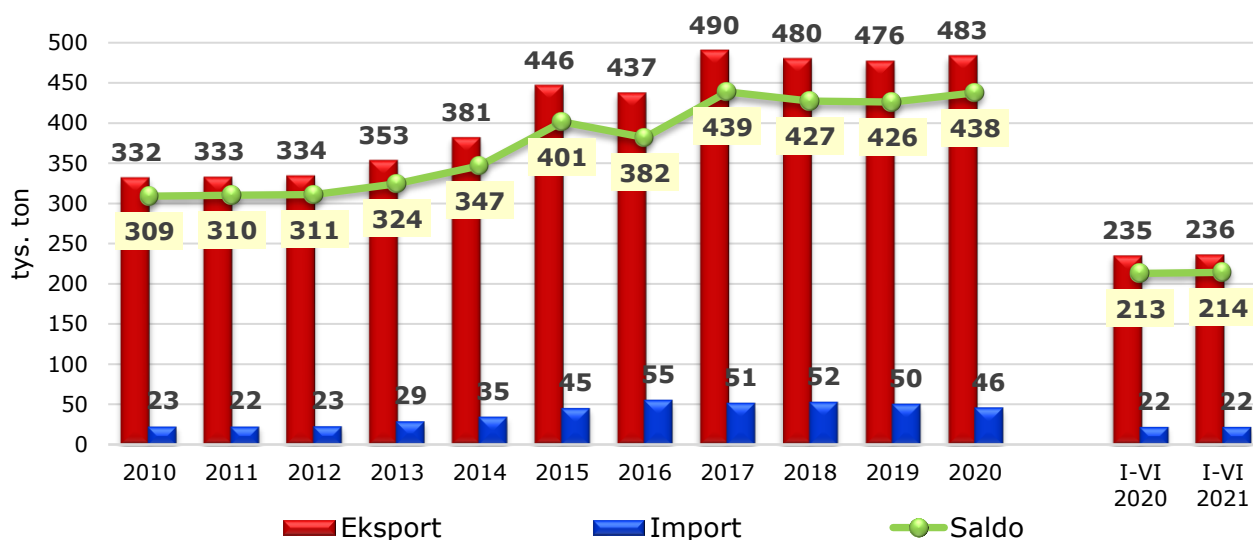
¹² *Short-term Outlook for EU Agricultural Markets in 2021*, Summer 2021, Edition No 30.

¹³ *Zwierzęta gospodarskie w 2020 r.*, GUS, 16.07.2021 r.

¹⁴ *Beef & Veal Market Situation*, Beef CMO, 26 August 2021. Statystyki nie uwzględniają handlu z Wielką Brytanią z powodu braku danych za sześć miesięcy 2021 r.

W pierwszym półroczu 2021 r. Polska pod względem wolumenu była w czołówce eksporterów wołowiny poza obszar celny UE. Większość asortymentu wołowego (84%) eksportowanego z Polski kierowana była do krajów Unii. W okresie styczeń–czerwiec 2021 r. z kraju wywieziono 236 tys. ton żywca, mięsa oraz przetworów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz) wobec 235 tys. ton przed rokiem¹⁵. Przychody z eksportu produktów wołowych wzrosły o 8,5%, do 810 mln euro (3,7 mld zł).

Handel zagraniczny produktami wołowymi i cielęcymi^{1/}



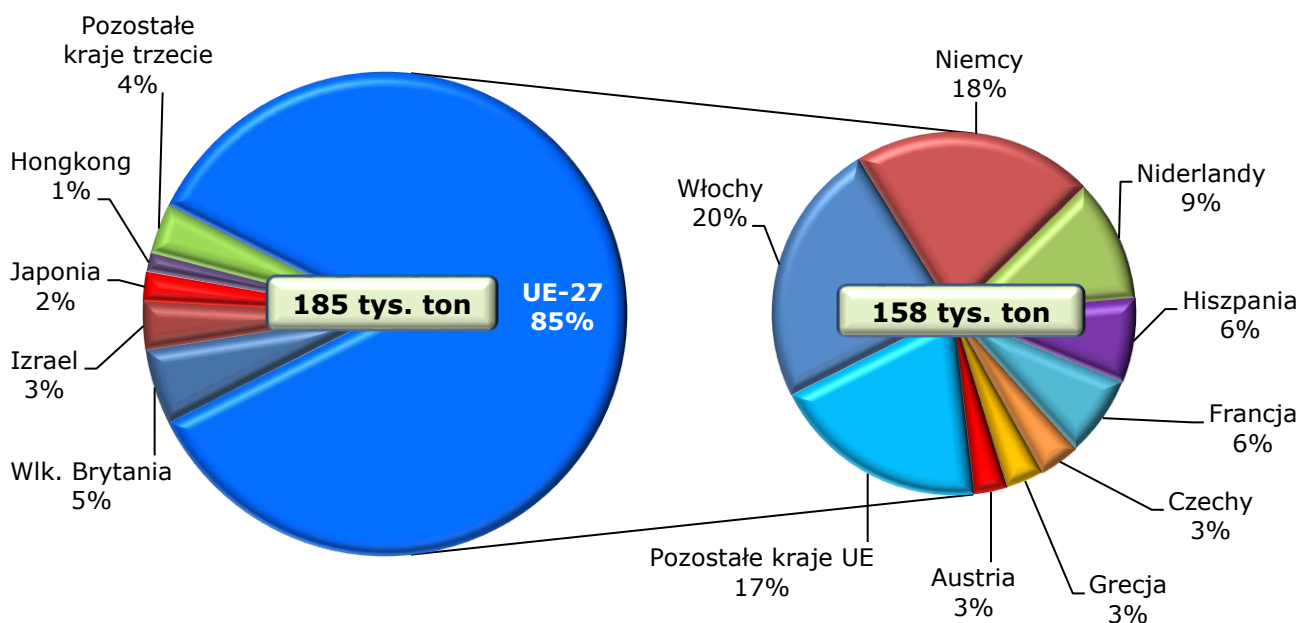
^{1/} Handel zagraniczny żywcem, mięsem i przetworami wołowymi i cielęcymi w ekwiwalencie tusz (wybrane towary z pozycji CN: 0102, 0201, 0202, 1602 oraz 0210).

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, za rok 2021

Podobnie jak w latach poprzednich, przedmiotem wywozu było głównie mięso wołowe (90% udziału w wolumenie), którego wyeksportowano 185 tys. ton (w wadze produktu), o 1% mniej niż w tym samym okresie 2020 r. Odbiorcami mięsa wołowego były głównie kraje UE-27 (85% udziału w wolumenie), m.in.: Włochy (37 tys. ton), Niemcy (34 tys. ton), Niderlandy (17 tys. ton), a spoza UE – Wielka Brytania (9 tys. ton), Izrael (6 tys. ton), Japonia (4 tys. ton).

¹⁵ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wołowym i cielęcym dotyczą bydła gatunków domowych i produktów z tych zwierząt, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0102, 0201, 0202, 1602 oraz 0210 i zostały obliczone przez analityków Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Wolumen przedstawiono w ekwiwalencie tusz.

Kierunki eksportu mięsa wołowego* z Polski w okresie styczeń-czerwiec 2021 r. (w wadze produktu)



* kody CN 0201 i 0202

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Najważniejsze kierunki eksportu mięsa wołowego z Polski

Wyszczególnienie	I-VI 2020	I-VI 2021	zmiana I-VI 2021/ I-VI 2020	udział w I-VI 2020 r.	udział w I-VI 2021 r.
	tony	tony			
Ogółem	187 105	185 049	-1,1%	100%	100%
UE-27	162 906	157 561	-3,3%	87%	85%
WNP	831	811	-2%	0,4%	0,4%
Pozostałe kraje	23 368	26 678	14%	12%	14%
Pozaunijne kraje	24 199	27 488	14%	13%	15%
Włochy	40 335	37 261	-8%	22%	20%
Niemcy	34 136	33 788	-1%	18%	18%
Niderlandy	21 190	17 283	-18%	11%	9%
Hiszpania	13 492	11 830	-12%	7%	6%
Francja	10 672	11 279	6%	6%	6%
Wielka Brytania	9 216	9 327	1%	5%	5%
Izrael	5 949	5 927	-0,4%	3%	3%
Czechy	4 568	5 711	25%	2%	3%
Grecja	6 636	5 264	-21%	4%	3%
Austria	4 375	4 643	6%	2%	3%

Wyszczególnienie	I-VI 2020	I-VI 2021	zmiana I-VI 2021/ I-VI 2020	udział w I-VI 2020 r.	udział w I-VI 2021 r.
	tony	tony			
Szwecja	3 381	4 164	23%	2%	2%
Japonia	1 735	3 607	108%	1%	2%
Dania	4 006	3 287	-18%	2%	2%
Belgia	1 622	3 105	91%	1%	2%
Portugalia	3 139	2 759	-12%	2%	1%
Słowacja	2 008	2 491	24%	1%	1%
Hongkong	1 643	2 396	46%	1%	1%
Chorwacja	2 407	2 312	-4%	1%	1%
Litwa	1 480	2 247	52%	1%	1%
Rumunia	2 034	1 817	-11%	1%	1%
Słowenia	2 543	1 804	-29%	1%	1%
Bułgaria	1 333	1 753	32%	1%	1%
Irlandia	441	1 562	254%	0,2%	1%
Macedonia Północna	1 058	1 483	40%	1%	1%
Węgry	1 428	1 341	-6%	1%	1%
Arabia Saudyjska	39	1 141	2822%	0,02%	1%
Bośnia i Hercegowina	1 157	1 080	-7%	1%	1%

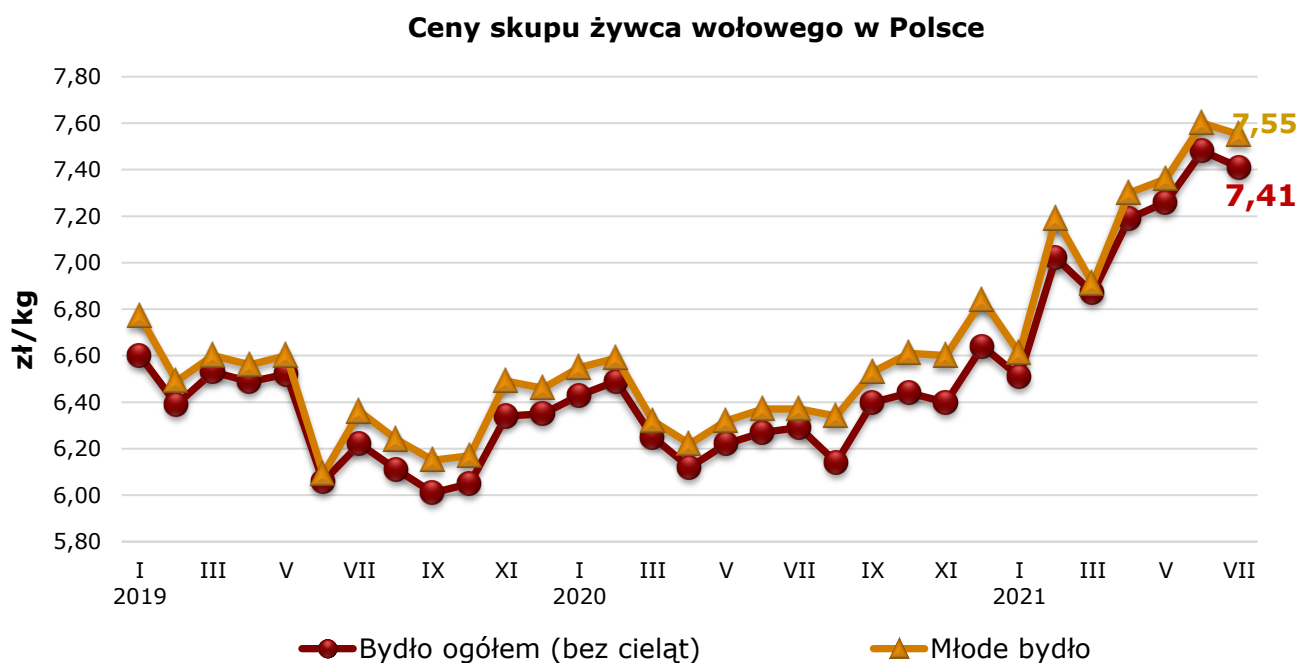
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2021 r. – dane wstępne.

Wolumen importu asortymentu wołowego i cielęcego do Polski (przede wszystkim mięsa i żywca), podobnie jak przed rokiem, wyniósł 22 tys. ton (w ekwiwalencie tusz).

Na rynku unijnym od połowy 2020 r. średnie ceny zakupu bydła rzeźnego wykazywały wzrost, który wynikał z mniejszej podaży żywca wołowego. Jednocześnie w sezonie wiosenno-letnim, na skutek wznowienia działalności sektora HoReCa, obserwowano zwiększony popyt na asortyment wołowy, co stymulowało ceny do wzrostu. W lipcu 2021 r. w UE średnia cena zakupu bydła klasy R3 ukształtowała się na poziomie 381,37 euro/100 kg masy poubojowej schłodzonej, o 0,6% wyższym niż w czerwcu br. oraz o 9% wyższym niż przed rokiem.

Ceny bydła w Polsce są silnie skorelowane z kierunkami zmian cen w innych krajach Unii Europejskiej z uwagi na fakt, że Polska jest dużym unijnym producentem i eksporterem wołowiny. W pierwszym półroczu 2021 r. utrzymywał się, zapoczątkowany w czwartym kwartale roku 2020, wzrostowy trend cen skupu żywca wołowego. Wynikał on m.in. z utrzymującego się popytu na wołowinę, zwłaszcza po wznowieniu działalności przez lokale

gastronomiczne oraz z rosnących kosztów tuczu. Jednak w lipcu ceny uległy niewielkiej obniżce. Według danych GUS w lipcu br. krajowi dostawcy za bydło ogółem (bez cieląt) przeciętnie uzyskiwali 7,41 zł/kg, a za młode bydło 7,55 zł/kg. W obu przypadkach poziom cen był o 1% niższy niż w czerwcu br., ale o 18% wyższy niż przed rokiem.

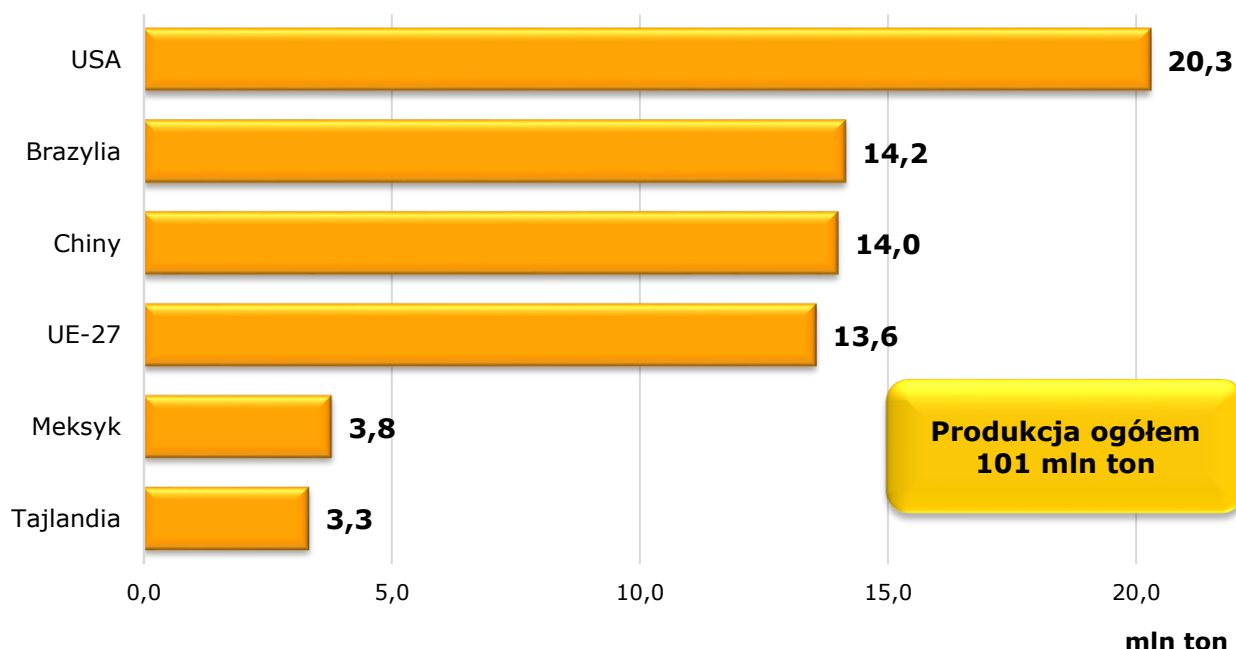


Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Rynek drobiu

Zgodnie z prognozą USDA światowa produkcja mięsa kurzego w roku 2021 będzie tylko nieznacznie (o 0,2%) większa niż rok wcześniej i osiągnie 101 mln ton. Prognoza uwzględnia przewidywaną redukcję produkcji kurcząt w Chinach (o 4%), spowodowaną odbudową pogłowia trzody chlewnej skutkującą spadkiem cen konkurencyjnej dla drobiu wieprzowiny. Spadek produkcji mięsa kurzego w Chinach będzie w pewnym stopniu równoważony wzrostem produkcji m.in. w Brazylii (o 2%) i USA (o 0,2%)¹⁶.

Prognoza produkcji kurcząt brojlerów u największych światowych producentów w 2021 r.



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych USDA, World Markets and Trade, July 12, 2021, prognoza produkcji dla UE-27 na podstawie danych KE.

Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej produkcja drobiu w UE w 2021 r. będzie nieco mniejsza (o 0,9%) niż w roku 2020. Podstawą prognozowanego ograniczenia produkcji są ogniska grypy ptaków, które stwierdzono w osiemnastu krajach UE oraz ich negatywny wpływ, szczególnie na populację ferm hodowlanych. Kolejnym czynnikiem ograniczającym produkcję drobiu na rynku unijnym są mniejsze możliwości eksportu do krajów trzecich, które wprowadziły ograniczenia na import asortymentu drobiowego z obszarów UE, na których stwierdzono ogniska grypy ptaków¹⁷.

¹⁶ *Livestock and Poultry: World Markets and Trade*, USDA FAS, 12 July 2021.

¹⁷ *Short-term Outlook for EU Agricultural Markets in 2021*, Summer 2021, Edition No 30.

W Polsce w okresie siedmiu miesięcy 2021 r. odnotowano ograniczenie produkcji mięsa drobiowego. Według danych GUS krajowe przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego (zatrudniające 50 i więcej pracowników) wyprodukowały o 3,4% mniej mięsa drobiowego niż w analogicznym okresie roku 2020¹⁸. Mniejsza produkcja mięsa była przede wszystkim skutkiem rozprzestrzeniania się wirusa ptasiej grypy i związanej z tym redukcji pogłowia ptaków stad towarowych oraz stad reprodukcyjnych piskląt, których odbudowa wymaga dłuższego czasu. Duży wpływ na ograniczenie produkcji miały także mniejsze możliwości zbytu produktów drobiowych w krajowym i zagranicznym sektorze HoReCa na skutek lockdownu w pierwszych miesiącach 2021 r.

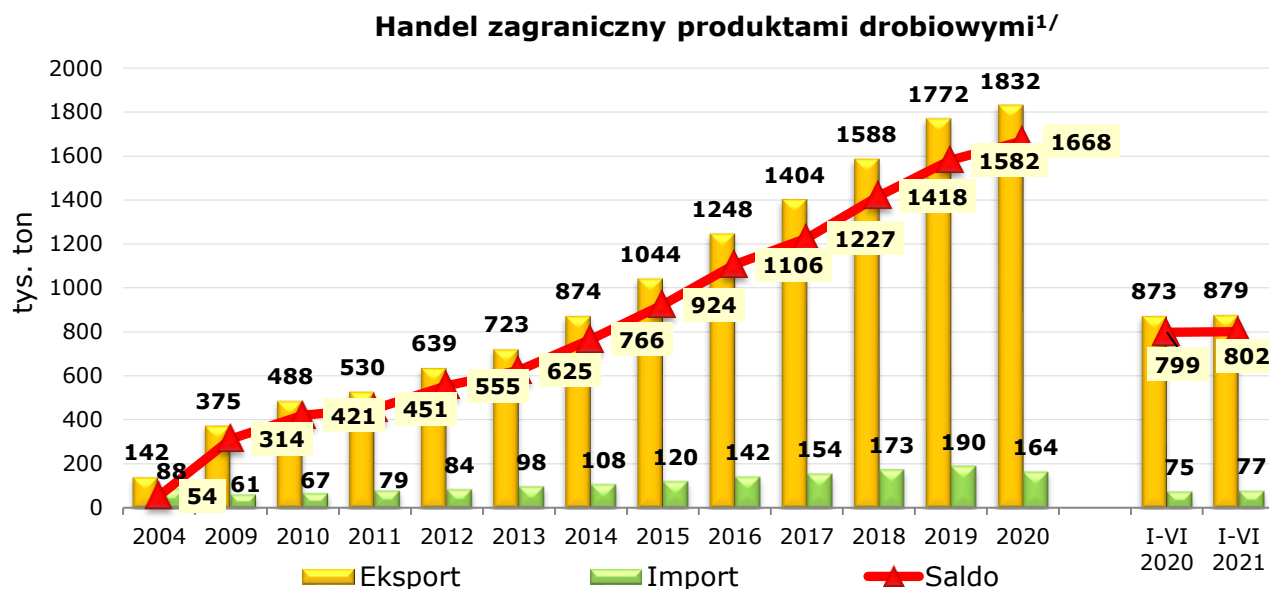
Ogniska grypy ptaków zlokalizowane na terenie Unii Europejskiej w 2020 r. skutkowały zamknięciem dla unijnego eksportu części pozaunijnych rynków zbytu. W pierwszym półroczu 2021 r. kraje Wspólnoty wyeksportowały na rynki krajów trzecich blisko 718 tys. ton mięsa drobiowego, o 13% mniej niż rok wcześniej. Głównym kierunkiem eksportu tego asortymentu były: Ghana (120 tys. ton), Ukraina (75 tys. ton) i Kongo (52 tys. ton). Spadek odnotowano również w przypadku wolumenu importu. Kraje UE zaimportowały około 251 tys. ton mięsa drobiowego, o 11% mniej niż w analogicznym okresie 2020 r. Drób na teren UE sprowadzany był przede wszystkim z Brazylii (121 tys. ton) i Tajlandii (77 tys. ton)¹⁹.

W 2021 r. rośnie eksport drobiu z Polski, ale tempo wzrostu jest stosunkowo niewielkie. Duży negatywny wpływ na wyniki handlowe uzyskiwane przez krajową branżę drobiarską w pierwszym półroczu br. miały przede wszystkim ogniska grypy ptaków oraz pandemia koronawirusa, które skutkowały ograniczeniami w handlu międzynarodowym. Pozytywnymi czynnikami wspierającymi eksport drobiu z Polski był korzystny dla eksporterów kurs wymiany złotego względem euro oraz konkurencyjność cenowa polskiego asortymentu na rynku UE. Zgodnie z danymi KE w okresie siedmiu miesięcy 2021 r. przeciętna cena tuszek kurcząt w Polsce należała do najniższych w UE i była o 50–60 euro/100 kg niższa od średniej w UE. Przedstawione uwarunkowania pozwoliły w okresie styczeń–czerwiec 2021 r. wyeksportować za granicę 879 tys. ton produktów drobiowych (w ekwiwalencie tuszek), o blisko 1% więcej niż przed rokiem. Wartość

¹⁸ *Biuletyn Statystyczny nr 07/2021*, GUS.

¹⁹ European Commission: EU Market Situation for Poultry. Committee for the Common Organisation of the Agricultural Markets 26 August 2021. Statystyki nie uwzględniają handlu z Wielką Brytanią z powodu braku danych za sześć miesięcy 2021 r.

eksportu asortymentu drobiowego była o 5% większa niż w pierwszym półroczu 2020 r. i wyniosła 1,5 mld euro (6,7 mld zł)²⁰.



^{1/} Handel zagraniczny żywcem, mięsem, podrobami i przetworami drobiowymi w ekwiwalencie tuszek (wybrane towary z pozycji CN: 0105, 0207 oraz 1602).

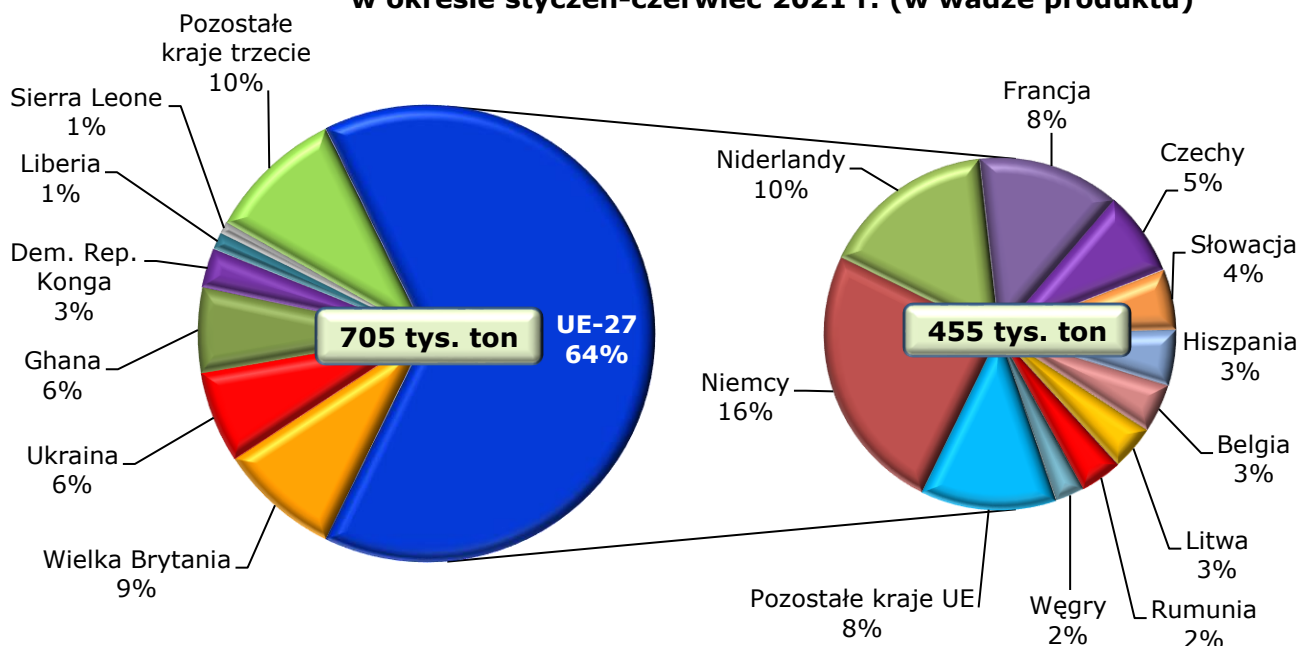
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, za 2021 r. dane wstępne.

W eksporcie produktów drobiowych dominowała sprzedaż na rynki krajów członkowskich UE, dokąd sprzedano 580 tys. ton (w ekwiwalencie tuszek), o 1,4% mniej niż przed rokiem. Pomimo ograniczeń w imporcie z terytorium Polski, wprowadzonych przez część krajów pozaunijnych w związku z ogniskami grypy ptaków, eksport drobiu poza UE zwiększył się o 5%, do 299 tys. ton.

W strukturze asortymentowej polskiego eksportu produktów drobiowych udział mięsa wyniósł 92%. W analizowanym okresie za granicę sprzedano 705 tys. ton mięsa drobiowego (w wadze produktu). Głównymi jego odbiorcami były kraje UE (64% udziału w eksporcie – 455 tys. ton), m.in.: Niemcy (16% – 113 tys. ton), Niderlandy (10% – 73 tys. ton) oraz Francja (8% – 60 tys. ton), a spoza UE – Wielka Brytania (9% – 60 tys. ton), Ukraina i Ghana (po 6%, odpowiednio 46 tys. ton i 42 tys. ton).

²⁰ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem drobiowym dotyczą drobiu domowego i produktów z tego drobiu, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0105, 0207 oraz 1602 i zostały obliczone przez analityków Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Wolumen przedstawiono w ekwiwalencie tuszek.

Kierunki eksportu mięsa drobiowego* z Polski w okresie styczeń-czerwiec 2021 r. (w wadze produktu)



* kod CN 0207

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Najważniejsze kierunki eksportu mięsa drobiowego z Polski

Wyszczególnienie	I-VI 2020	I-VI 2021	zmiana I-VI 2021/ I-VI 2020	udział w I-VI 2020 r.	udział w I-VI 2021 r.
	tony	tony			
Ogółem	717 328	705 198	-1,7%	100%	100%
UE-27	476 391	454 840	-4,5%	66%	64%
WNP	42 257	56 278	33%	6%	8%
Pozostałe kraje	198 680	194 080	-2%	28%	28%
Pozauunijne kraje	240 937	250 358	4%	34%	36%
Niemcy	123 682	113 477	-8%	17%	16%
Niderlandy	61 585	72 785	18%	9%	10%
Wielka Brytania	63 455	60 284	-5%	9%	9%
Francja	49 685	59 629	20%	7%	8%
Ukraina	34 605	45 720	32%	5%	6%
Ghana	22 740	42 374	86%	3%	6%
Czechy	42 533	35 206	-17%	6%	5%
Słowacja	28 130	25 270	-10%	4%	4%
Hiszpania	21 863	23 457	7%	3%	3%
Belgia	16 386	20 345	24%	2%	3%
Demokratyczna Republika Konga	13 994	19 551	40%	2%	3%
Litwa	19 941	18 457	-7%	3%	3%
Rumunia	24 995	17 503	-30%	3%	2%
Węgry	16 348	11 868	-27%	2%	2%

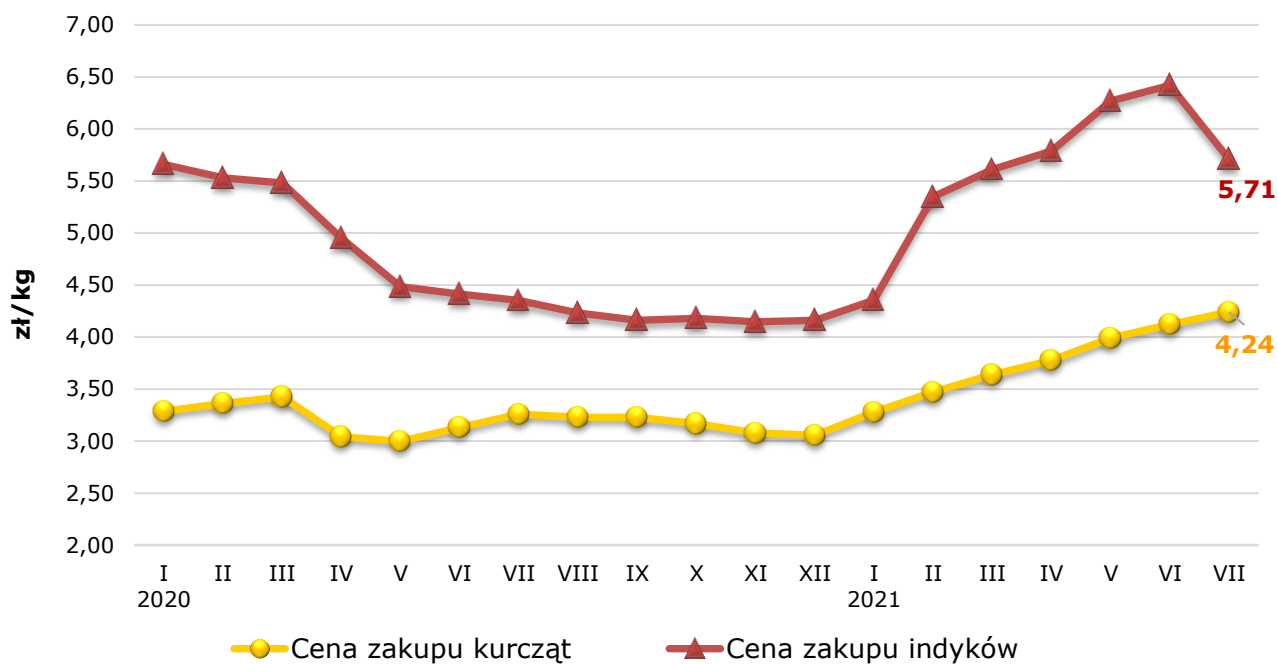
Wyszczególnienie	I-VI 2020	I-VI 2021	zmiana I-VI 2021/ I-VI 2020	udział w I-VI 2020 r.	udział w I-VI 2021 r.
	tony	tony			
Łotwa	9 373	9 104	-3%	1%	1%
Liberia	10 107	8 456	-16%	1%	1%
Irlandia	6 435	8 421	31%	1%	1%
Austria	7 192	6 019	-16%	1%	1%
Sierra Leone	3 540	6 016	70%	0,5%	1%
Uzbekistan	2 687	5 887	119%	0,4%	1%
Hongkong	18 803	5 835	-69%	3%	1%
Włochy	7 576	5 795	-24%	1%	1%
Bułgaria	14 344	5 601	-61%	2%	1%
Dania	6 410	5 297	-17%	1%	1%
Kuba	8 151	5 279	-35%	1%	1%
Benin	2 896	5 096	76%	0,4%	1%
Wietnam	5 291	4 750	-10%	1%	1%
Gabon	6 661	4 510	-32%	1%	1%
Liban	27	4 240	15602%	0,004%	1%
Mołdawia	3 477	3 956	14%	0,5%	1%
Gwinea	3 502	3 852	10%	0,5%	1%
Estonia	4 732	3 831	-19%	1%	1%

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2021 r. – dane wstępne.

Import drobiu do Polski podobnie jak w latach poprzednich miał niewielkie znaczenie dla bilansu handlowego i stanowił uzupełnienie asortymentu krajowego. W okresie od stycznia do czerwca 2021 r. do Polski przywieziono 77 tys. ton drobiu za 141 mln euro (640 mln zł), odpowiednio o 3% i o 5% więcej niż przed rokiem.

Ograniczenie podaży żywca na skutek likwidacji stad i zmniejszenia wstawień spowodowało, że do połowy lipca 2021 r. ceny zakupu kurcząt brojlerów w Polsce charakteryzowała tendencja wzrostowa. U progu letniego sezonu turystycznego wzrost cen był dodatkowo stymulowany rosnącym popytem ze strony sektora HoReCa. Od połowy lipca br. na rynku kurcząt brojlerów notowano spadek cen. W przypadku indyków wzrost cen notowano do połowy czerwca 2021 r. natomiast w lipcu 2021 r. ceny wykazywały tendencję spadkową.

Ceny zakupu kurcząt brojlerów i indyków w Polsce



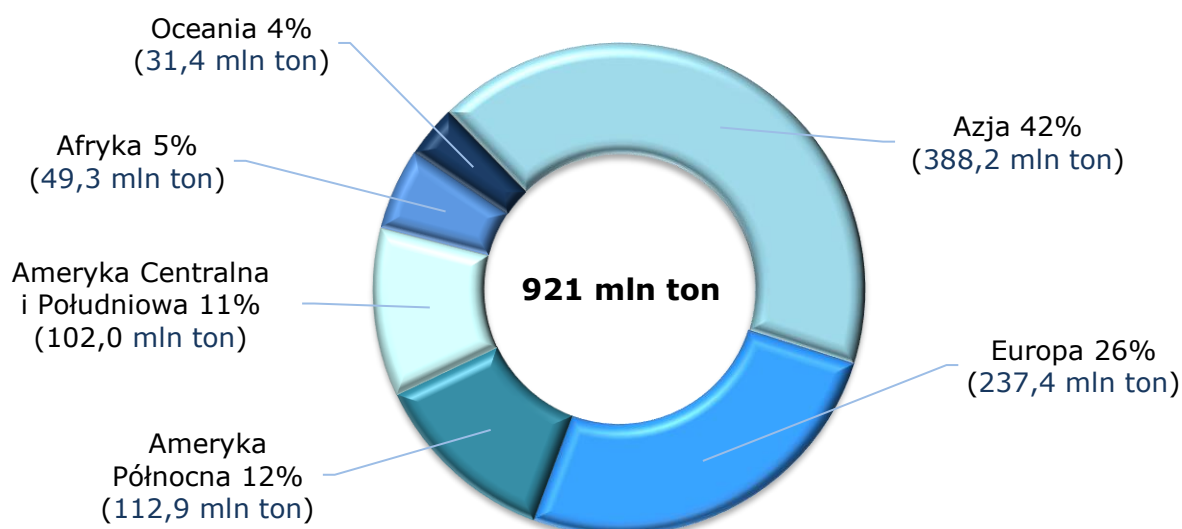
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych ZSRIR MRiRW.

W sierpniu br. zarówno ceny zakupu kurcząt brojlerów, jak i indyków uległy obniżeniu. Według danych ZSRIR MRiRW średnia cena zakupu kurcząt brojlerów w Polsce w dniach 23–29 sierpnia 2021 r. wyniosła 4,14 zł/kg, o 2% mniej niż przed miesiącem, a indyków 4,92 zł/kg, o 9% mniej. Pomimo tendencji spadkowej, ceny zakupu kurcząt i indyków były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 28% i 18%.

Rynek mleka i produktów mlecznych

Na rynku globalnym utrzymuje się wzrostowy trend w produkcji mleka. W prognozie z czerwca 2021 r. przygotowanej przez Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) przewiduje się, że w 2021 r. światowa produkcja surowca osiągnie poziom ponad 921 mln ton, o 1,6% wyższy niż w 2020 r. W największym stopniu zwiększy się produkcja w Azji (o 2,5%, do 388,2 mln ton). W Ameryce Północnej, Środkowej i Południowej łączna produkcja mleka wzrośnie o 1,5%, do blisko 215 mln ton. Do 31,4 mln ton, o 1,2%, zwiększy się również produkcja w Oceanii. Mniejszy wzrost produkcji prognozowany jest w Europie (o 0,6%, do 237,4 mln ton) i Afryce (o 0,4%, do 49,3 mln ton)²¹.

Prognoza światowej produkcji mleka w 2021 r.



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych FAO: *Food Outlook Biannual Report on Global Food Markets June 2021 – Milk and milk products*.

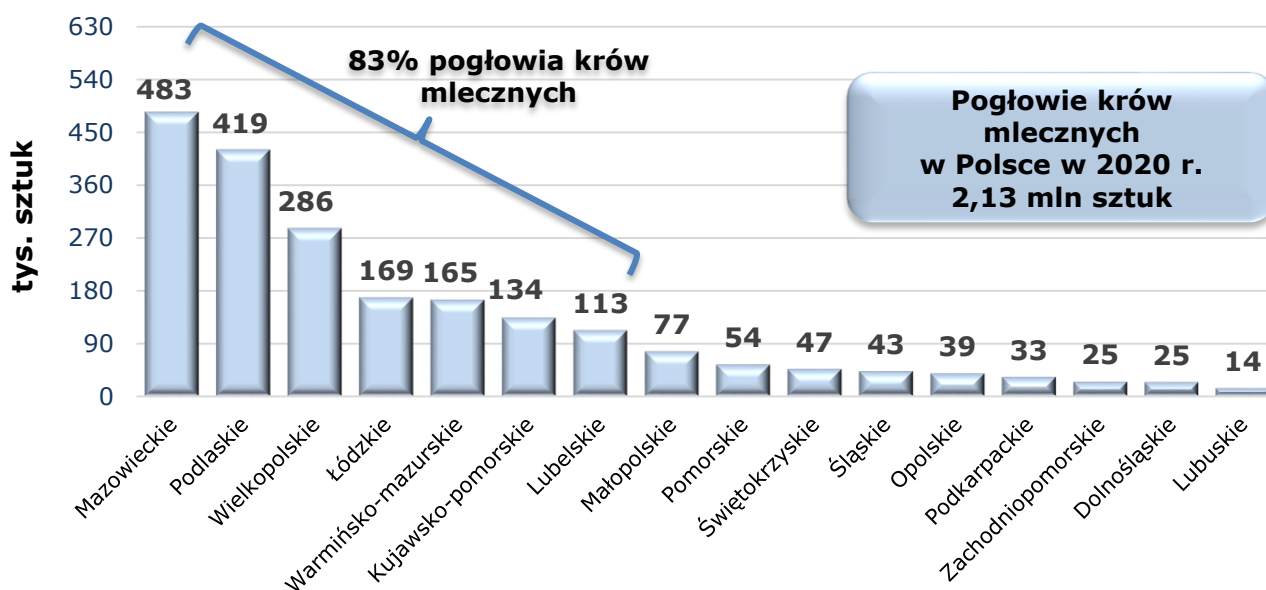
Unia Europejska zalicza się do głównych światowych producentów i eksporterów mleka oraz produktów mlecznych. Według krótkoterminowej prognozy Komisji Europejskiej w 2021 r. w Unii Europejskiej nastąpi dalszy wzrost produkcji mleka. Zakładając, że letnie warunki pogodowe będą sprzyjać dobrej jakości i dostępności traw na pastwiskach, Komisja Europejska szacuje, że w 2021 r. w UE-27 produkcja mleka prawdopodobnie wzrośnie o 0,8%, do około 156,2 mln ton. Przewidywany tegoroczny spadek pogłowia krów w UE-27 (o 0,9% w relacji r/r, do 20,1 mln szt.) może zostać zrekomensowany dalszym wzrostem mleczności (o 1,6%, do 7 624 kg/szt.). W konsekwencji unijne dostawy mleka do skupu w 2021 r. prawdopodobnie wzrosną o 0,8%, do 146,6 mln ton²².

²¹ Prognoza FAO – *Food Outlook Biannual report on global food markets June 2021 – Milk and milk products*.

²² *Short-term Outlook for EU Agricultural Markets in 2021, Summer 2021, Edition No 30*.

Pod względem wielkości pogłowia krów mlecznych Polska, po Niemczech i Francji, zajmuje trzecie miejsce wśród krajów Unii Europejskiej. Pod koniec 2020 r. pogłowie krów mlecznych w Polsce, w wyniku kontynuacji procesów koncentracji bazy surowcowej branży mleczarskiej, uległo obniżeniu o 1,9% (o ponad 41 tys. szt.), w stosunku do grudnia 2019 r., do 2126 tys. szt.²³

Pogłowie krów mlecznych w Polsce (stan w grudniu 2020 r.)



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

W okresie siedmiu miesięcy 2021 r. krajowe dostawy mleka do skupu wykazywały miesięczne wahania determinowane zmiennością sezonową. W okresie wiosenno-letnim, wraz ze wzrostem zasobów pasz objętościowych, zwiększa się produkcja i dostawy surowca do przemysłu, natomiast w okresie zimowym poziom produkcji ulega obniżeniu. Według wstępnych danych GUS w okresie styczeń–lipiec 2021 r. producenci dostarczyli do podmiotów skupujących, podobnie jak przed rokiem, 7,2 mld litrów mleka.

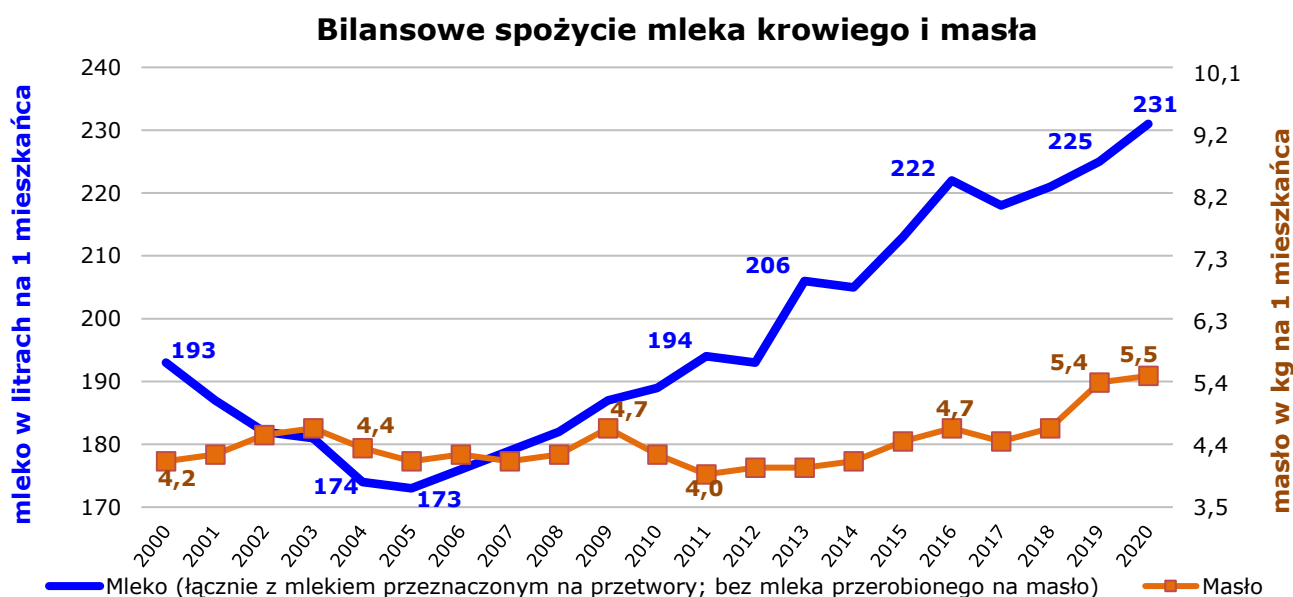
W okresie styczeń–lipiec 2021 r. krajowa produkcja masła i OMP kształtowała się na poziomie niższym niż w porównywalnym okresie 2020 r. Z danych GUS wynika, że w okresie siedmiu miesięcy 2021 r. wyprodukowano w Polsce 141 tys. ton masła, o 1,5% mniej niż przed rokiem. Jednocześnie produkcja odtłuszczonego mleka w proszku wyniosła 101 tys. ton i była o 7% niższa niż w porównywalnym okresie 2020 r.²⁴

²³ Bank Danych Lokalnych, GUS, data odczytu: 23.07.2021 r. Aktualne dane dotyczące stanu pogłowia w czerwcu 2021 r. będą dostępne na stronie GUS 15 września 2021 r. w publikacji *Pogłowie bydła według stanu w czerwcu 2021 r.*

²⁴ Dane GUS – produkcja artykułów mleczarskich w przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej.

W całym 2021 r. polski przemysł mleczarski prawdopodobnie utrzyma produkcję większości trwałych artykułów na poziomie zbliżonym lub nieznacznie wyższym niż przed rokiem. Struktura produkcji będzie determinowana sytuacją podaży-popytu na rynku wewnętrznym i zewnętrznym. Duży wpływ będzie miał przebieg pandemii COVID-19 w drugiej połowie 2021 r. i skala ewentualnych ograniczeń z tym związanych. Prawdopodobnie mniejsze będzie zapotrzebowanie na świeże produkty mleczne, o krótkim terminie przydatności. Wzrost produkcji może dotyczyć trwałych artykułów mleczarskich ze względu na większe możliwości magazynowe i transportowe.

W Polsce od 2006 r. notowana jest wzrostowa tendencja w konsumpcji mleka i jego przetworów. Według wstępnych danych GUS opublikowanych 31 sierpnia 2021 r. bilansowe spożycie mleka krowiego (łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory; bez mleka przerobionego na masło) w 2020 r. osiągnęło poziom 231 litrów na mieszkańca i było o 6 litrów większe niż w 2019 r. oraz o 57 litrów większe niż w roku akcesji Polski do UE. W 2020 r. spożycie masła na jednego mieszkańca Polski wyniosło 5,5 kg wobec 5,4 kg w 2019 r. i 4,4 kg w roku 2004.

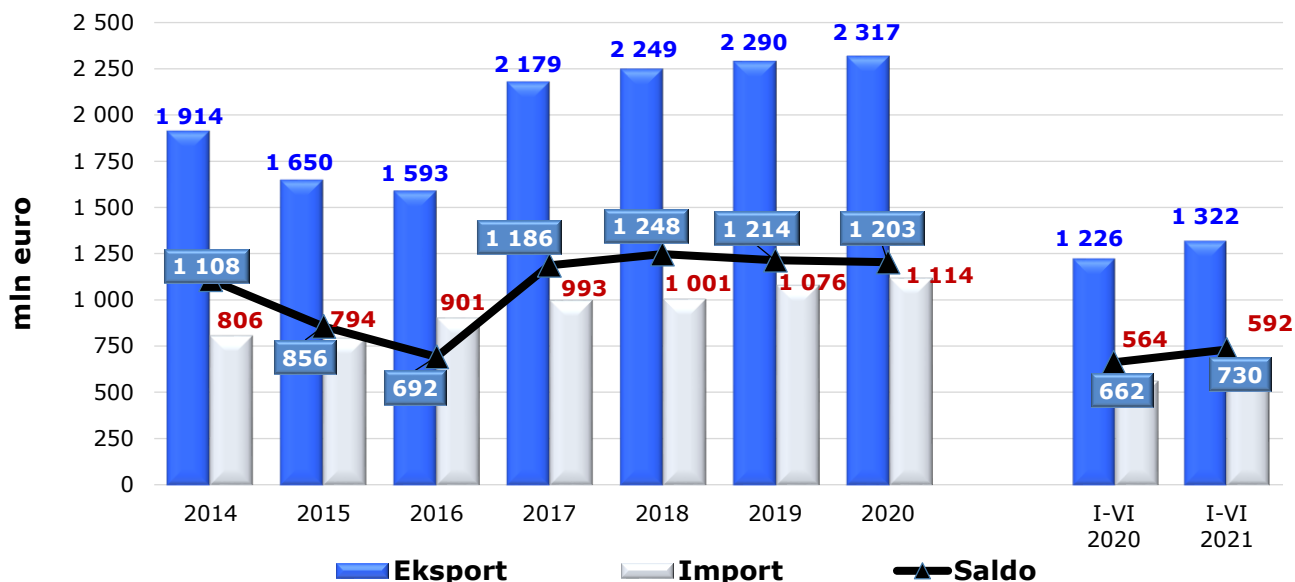


Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS, 2020 r. - dane wstępne.

W pierwszym półroczu 2021 r. wzrosły przychody z eksportu produktów mlecznych uzyskane przez krajową branżę mleczarską. Według wstępnych danych Ministerstwa Finansów w okresie styczeń–czerwiec 2021 r. wartość wywozu produktów mlecznych z Polski wyniosła 1,3 mld euro (6,0 mld zł) i była o 8% wyższa niż w pierwszym półroczu 2020 r. Jednocześnie na import tego asortymentu wydatkowano 0,6 mld euro (2,7 mld zł), o 5% więcej niż w okresie styczeń–czerwiec 2020 r. Dodatkowo saldo obrotów handlowych

artykułami mleczarskimi w pierwszej połowie 2021 r. ukształtowało się na poziomie 0,7 mld euro (3,3 mld zł), o 10% wyższym niż w pierwszej połowie 2020 r.

Polski handel zagraniczny produktami mlecznymi*

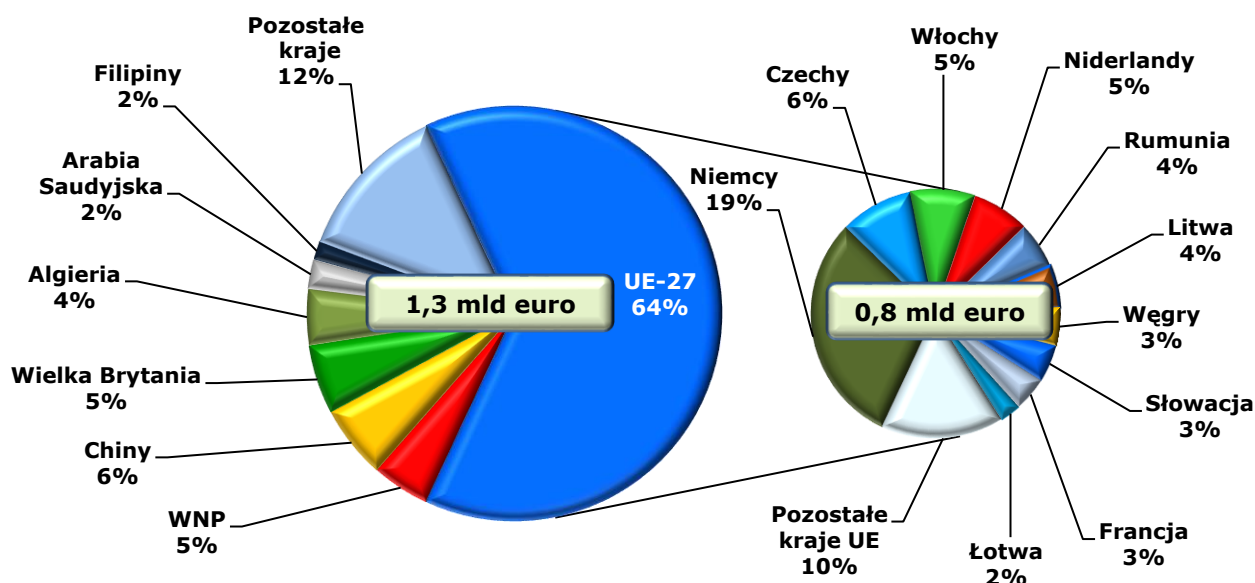


*kody CN 0401-0406, 2105, 3501 10

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2021 r. – dane wstępne.

Produkty mleczne z Polski eksportowane były przede wszystkim do UE-27. W pierwszym półroczu 2021 r. udział krajów unijnych w ogólnej wartości wywozu wyniósł 64%, a wpływy uzyskane z eksportu wzrosły o 11%, do 845 mln euro.

Struktura geograficzna polskiego eksportu produktów mlecznych w okresie styczeń–czerwiec 2021 r.



*kody CN 0401-0406, 2105, 3501 10

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Głównymi odbiorcami produktów mlecznych w UE były: Niemcy (19% wartości – 256 mln euro), Czechy (6% – 81 mln euro), Włochy i Niderlandy (po około 5% – odpowiednio 71 mln euro i 63 mln euro) oraz Rumunia (4% – 51 mln euro).

Udział krajów WNP w wywozie artykułów mleczarskich był niewielki i w pierwszym półroczu 2021 r. wyniósł 5%. Łączna wartość wyeksportowanych produktów z Polski do WNP ukształtowała się na poziomie 60 mln EUR, o 19% niższym niż w okresie styczeń–czerwiec 2020 r.

Udział krajów nienależących do UE i WNP w wywozie produktów mlecznych, tak jak rok wcześniej, wyniósł 32%. Wpływy uzyskane z eksportu osiągnęły 417 mln EUR, o 6% więcej niż w pierwszym półroczu 2020 r. Największy udział w eksporcie miały Chiny (6% wartości wywozu – 75 mln EUR) i Wielka Brytania (5% – 71 mln EUR), a także Algieria (4% – 58 mln EUR) oraz Arabia Saudyjska (2% – 29 mln EUR)²⁵.

Najważniejsze kierunki eksportu produktów mlecznych z Polski

Wyszczególnienie	I-VI 2020	I-VI 2021	zmiana I-VI 2021/ I-VI 2020	udział w I-VI 2020 r.	udział w I-VI 2021 r.
	tys. EUR	tys. EUR			
Ogółem	1 225 676	1 322 361	8%	100%	100%
UE-27	759 341	845 283	11%	62%	64%
WNP	74 157	60 272	-19%	6%	5%
Pozostałe kraje	392 178	416 806	6%	32%	32%
Pozaunijne kraje	466 335	477 078	2%	38%	36%
Niemcy	221 242	256 131	16%	18%	19%
Czechy	75 762	80 569	6%	6%	6%
Chiny	56 133	75 413	34%	5%	6%
Włochy	54 038	71 230	32%	4%	5%
Wielka Brytania	58 827	70 981	21%	5%	5%
Holandia	61 941	62 703	1%	5%	5%
Algieria	58 431	57 845	-1%	5%	4%
Ukraina	62 099	51 369	-17%	5%	4%
Rumunia	44 654	51 038	14%	4%	4%
Litwa	45 088	46 018	2%	4%	3%
Węgry	45 800	41 779	-9%	4%	3%
Słowacja	40 353	41 576	3%	3%	3%
Francja	30 909	36 742	19%	3%	3%
Arabia Saudyjska	28 879	29 322	2%	2%	2%

²⁵ Wyniki polskiego handlu zagranicznego produktami mlecznymi dotyczą artykułów o kodach CN 0401–0406, 2105 oraz wybranych produktów z pozycji CN 3501 i zostały obliczone przez analityków Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Wyszczególnienie	I-VI 2020	I-VI 2021	zmiana I-VI 2021/ I-VI 2020	udział w I-VI 2020 r.	udział w I-VI 2021 r.
	tys. EUR	tys. EUR			
Łotwa	18 651	23 431	26%	2%	2%
Hiszpania	26 131	22 252	-15%	2%	2%
Bułgaria	19 601	21 704	11%	2%	2%
Filipiny	14 328	19 648	37%	1%	1%
Dania	15 614	17 144	10%	1%	1%
Belgia	9 294	14 550	57%	1%	1%
Indonezja	7 736	11 883	54%	1%	1%
Grecja	10 062	10 804	7%	1%	1%
Wietnam	18 892	10 427	-45%	2%	1%
Chorwacja	6 914	10 281	49%	1%	1%
Serbia	8 430	9 682	15%	1%	1%
Libia	9 791	9 450	-3%	1%	1%
Izrael	11 331	9 197	-19%	1%	1%
Szwecja	7 584	9 070	20%	1%	1%
Austria	5 704	7 639	34%	0,5%	1%
Estonia	5 661	6 623	17%	0,5%	1%

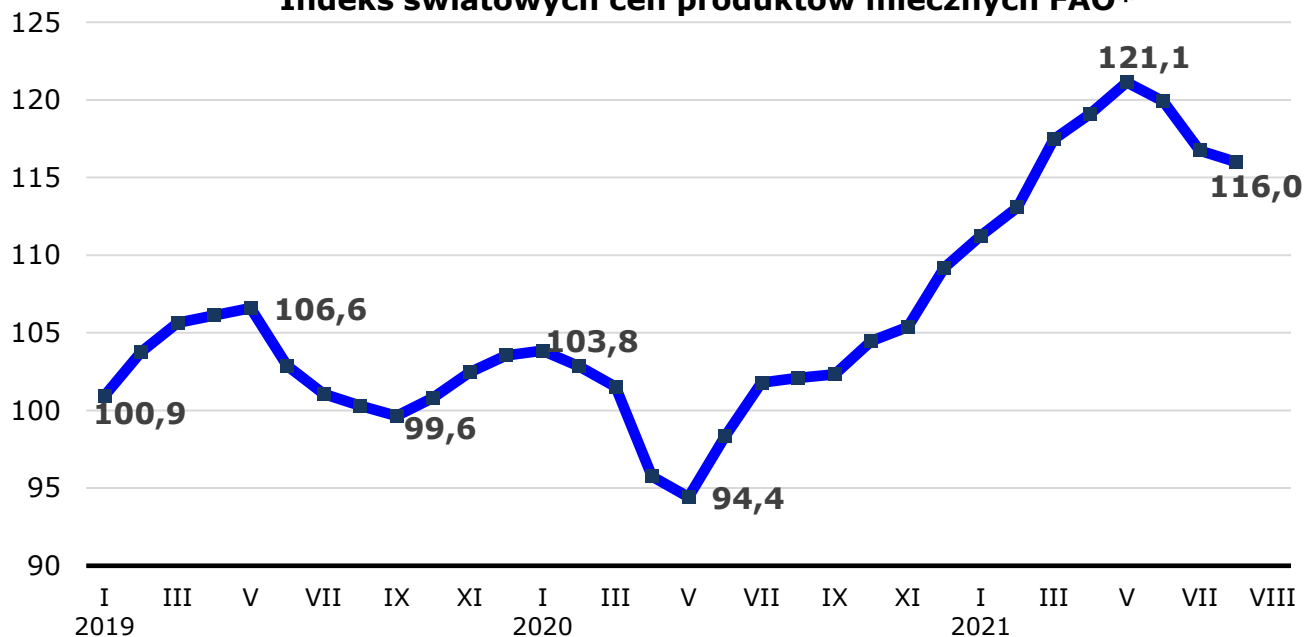
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2021 r. – dane wstępne.

Według danych Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa indeks światowych cen produktów mlecznych FAO, po dynamicznym wzroście trwającym od czerwca 2020 r., od trzech miesięcy notuje spadek. W sierpniu 2021 r. wskaźnik ten wyniósł średnio 116,0 pkt i był o 1% niższy niż w lipcu 2021 r., ale o 14% wyższy niż w sierpniu 2020 r.

Obniżenie indeksu cen artykułów mleczarskich w sierpniu 2021 r. było spowodowane przede wszystkim spadkiem notowań mleka w proszku, w wyniku ograniczonego globalnego popytu importowego na dostawy spot oraz rosnącej dostępności eksportowej proszku mlecznego w Oceanii w nowym sezonie produkcyjnym.

Wzrost cen notowano natomiast w przypadku sera, ze względu na zwiększony popyt wewnętrzny i zawężenie dostaw w Europie, wyrównane nieznacznym spadkiem cen w Oceanii w związku ze wzrostem produkcji. Nieznaczny wzrost cen masła, w wyniku zwiększonego popytu importowego w Azji Wschodniej na przywóz tego tłuszczu mlecznego z najbliższym terminem dostawy był czynnikiem, który również oddziałował na poziom notowań cen artykułów mleczarskich na rynku międzynarodowym.

Indeks światowych cen produktów mlecznych FAO*

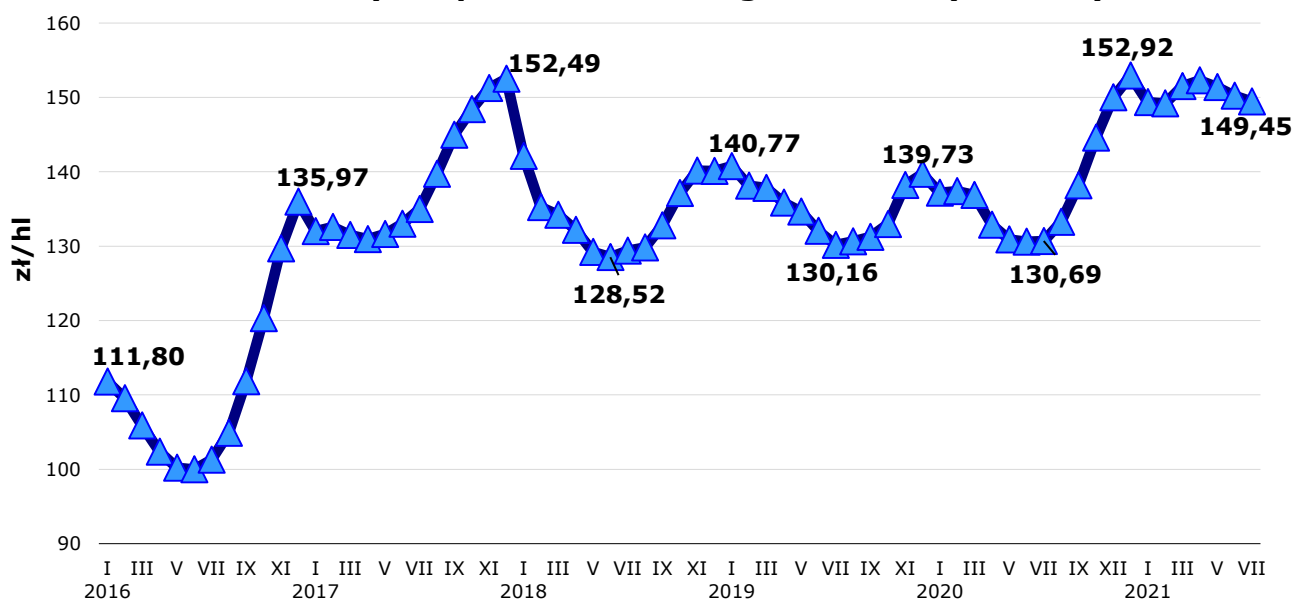


*Wskaźnik cen przetworów mlecznych FAO obliczany na podstawie średnich miesięcznych zmian cen masła, serów, OMP i PMP, ważonych wielkością eksportu, lata 2014-2016=100.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie FAO Food Price Index.

W Polsce w okresie siedmiu miesięcy 2021 r. ceny skupu mleka kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Według danych GUS w lipcu 2021 r. krajowi dostawcy za surowiec przeciętnie uzyskiwali 149,45 zł/hl, o 0,5% mniej niż miesiąc wcześniej, ale o 14% więcej niż w lipcu 2020 r.

Ceny skupu mleka surowego w Polsce (bez VAT)



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu mleka bez VAT według siedziby producenta

Województwa	w lipcu 2021 r.	Zmiana ceny w %	
	w zł/hl	miesięczna	roczna
POLSKA	149,45	-0,5	14,4
Dolnośląskie	150,53	0,0	13,7
Kujawsko-pomorskie	145,31	-0,3	14,1
Lubelskie	150,24	-0,5	16,4
Lubuskie	154,03	0,3	14,5
Łódzkie	142,02	-0,3	15,0
Małopolskie	138,54	0,5	12,9
Mazowieckie	148,31	-1,2	14,5
Opolskie	151,10	-0,2	14,9
Podkarpackie	144,68	-2,1	12,9
Podlaskie	154,31	-0,2	13,5
Pomorskie	147,41	-0,5	16,4
Śląskie	146,71	-0,6	15,8
Świętokrzyskie	144,80	0,0	18,0
Warmińsko-mazurskie	151,55	-0,5	14,5
Wielkopolskie	149,42	-0,5	13,4
Zachodniopomorskie	148,60	-0,7	16,9

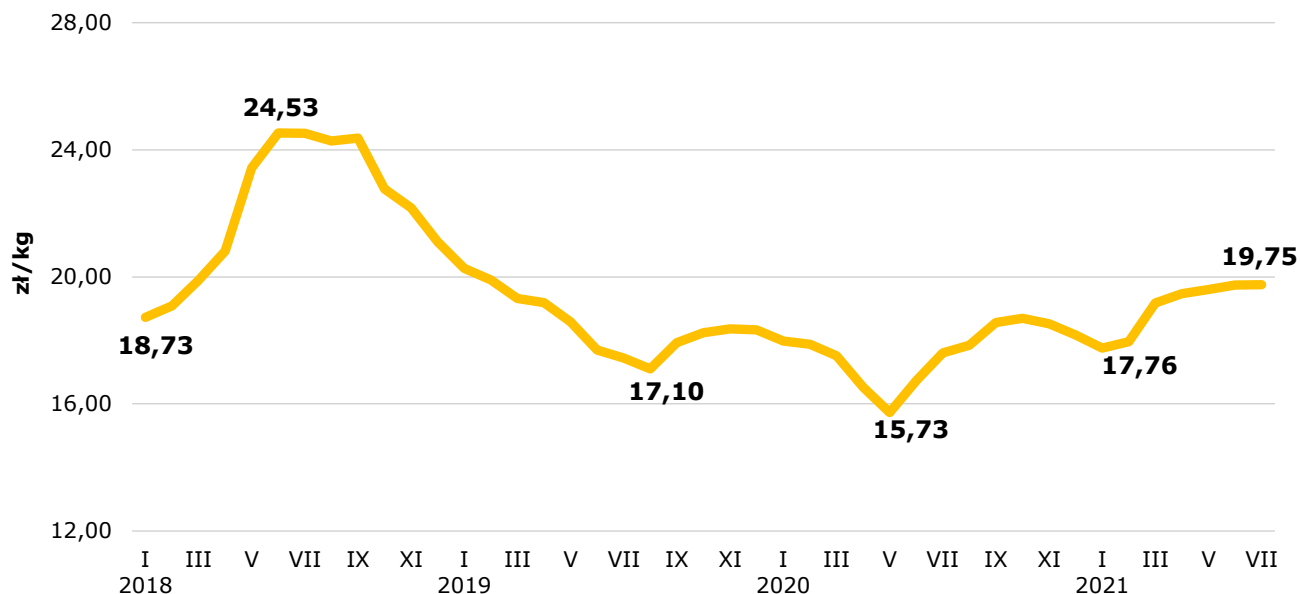
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

W okresie styczeń–lipiec 2021 r. średnia krajowa cena skupu mleka, w porównaniu z analogicznym okresem 2020 r., wzrosła o 13%, do 150,51 zł/hl.

W Polsce poziom cen produktów mlecznych jest w znacznym stopniu uzależniony od kondycji ekonomicznej rynku światowego, a w szczególności rynku wspólnotowego. W okresie pierwszych pięciu miesięcy 2021 r. wzrost cen masła w Nowej Zelandii (która odpowiada za blisko połowę światowego eksportu tego tłuszczu mlecznego) oraz silny popyt importowy ze strony Chin, a także ograniczona podaż masła na rynku unijnym były czynnikami, które oddziaływały pro wzrostowo na notowania cen masła w Polsce.

W lipcu 2021 r. za masło w blokach producenci uzyskiwali 19,75 zł/kg wobec 19,74 zł/kg przed miesiącem. Jednocześnie masło było o 12% droższe niż rok wcześniej.

Krajowe ceny zbytu masła w blokach (z VAT)

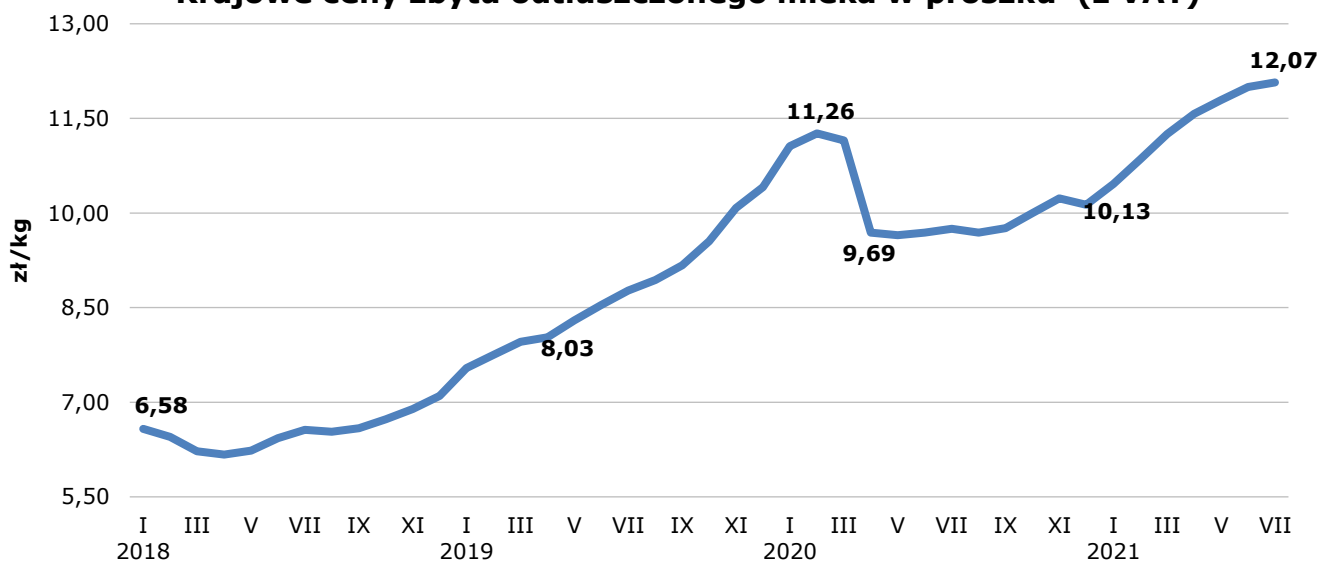


Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

W sierpniu 2021 r. notowano dalszy wzrost cen masła. Według danych ZSRIR MRiRW przeciętna cena masła w blokach wyniosła 18,69 zł/kg z VAT i była o 1% wyższa niż w lipcu br. i o 23% wyższa niż w sierpniu 2020 r.

W Polsce od początku 2021 r. ceny zbytu OMP wykazywały wzrost, zapoczątkowany w 2020 r. Według danych GUS w lipcu 2021 r. producenci za ten rodzaj proszku mlecznego uzyskiwali 12,07 zł/kg, o 1% więcej niż w czerwcu 2021 r. i o 24% więcej niż w lipcu 2020 r.

Krajowe ceny zbytu odtłuszczonego mleka w proszku (z VAT)



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

W sierpniu 2021 r. zahamowana została wzrostowa tendencja cen OMP. W zakładach mleczarskich objętych monitoringiem ZSRIR MRiRW średnia cena OMP wyniosła 11,86 zł/kg (z VAT) i była o 2% niższa niż miesiąc wcześniej, ale o 28% wyższa niż w sierpniu 2020 r.

W kolejnych miesiącach 2021 r. o utrzymaniu względnie opłacalnego poziomu cen produktów mlecznych zadecyduje kondycja ekonomiczna globalnego rynku mleka.

Opracowano w Wydziale Analiz Rynkowych Biura Analiz i Strategii KOWR²⁶.

²⁶ Analiza została opracowana na podstawie aktualnej wiedzy. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie ponosi odpowiedzialności za decyzje ekonomiczne podjęte na jej podstawie.